Бутун дунё — пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 41 (5332). 17 ФЕВРАЛЬ 1984 й. ЖУМА

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳамда иш сифатини ошириш, 1983 йилги халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, мусобақа голибларини аниқладилар. Социалистик мусобақа голибларининг рўйхати бугун тонгги газеталарда эълон қилинган. Голиблар сафида Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ва Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигининг Тошкентдаги 1-ун заводи ҳам бор.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Оғир жудолик — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андропов вафоти муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номига иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, Олий Совети Президиумлари ва Министрлар Советларидан, партия, совет ва жамоат ташкилотларидан, корхоналар, муассасалар, қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг, ўқув юртларининг меҳнат коллективларидан, Совет Армияси ва Флоти жангчиларидан, партия ветеранларидан, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан, айрим гражданлардан таъзияномалар келди.

Таъзияномаларда Коммунистик партия билан Совет давлатининг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Совет Ватанининг оташин ватанпарвари, тинчлик учун матонатли курашчи, бутун ҳаёти меҳнаткашлар манфаатларига, коммунизм қурилишига хизмат қилишга батамом бағишланган инсон — Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан чуқур қайғу изҳор этилади.

Таъзияномаларда қайд этиб ўтилганидек, Ю. В. Андроповнинг фаолияти КПССнинг раҳбарлик ва раҳнамолик ролини, Коммунистик партия ва совет халқининг бузилмас бирлигини янада мустаҳкамлаш билан, етук социализм жамиятини такомиллаштириш стратегиясини ривожлантириш ва конкретлаштириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, партия интизомини, давлат ва меҳнат интизомини кучайтириш, совет кишиларининг моддий фаровонлигини ошириш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш, мамлакатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, партия ишлаб чиққан Тинчлик программасини амалга ошириш борасидаги кенг кўламли тадбирлар билан чамбарчас боғлиқдир.

Таъзияномаларда таъкидланадики, Ю. В. Андропов назариясида ва сиёсатда ҳамиша ленинизмга содиқ бўлиб, партиянинг КПСС XXVI съезди ва Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ишига шахсан катта ҳисса қўшди, социал-иқтисодий ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишга ижодий, илмий ва реалистик ёндашувни, партия органларининг фаолиятида коллективликни тинимсиз қарор топтирди, бизнинг дунёқарашимиз ва турмуш тарзимизга ёт бўлган ҳамма нарсаларга нисбатан муросасиз эди.

Ю. В. Андропов вафоти муносабати билан социалистик давлатларнинг раҳбарлари ва меҳнаткашларидан, коммунистик, ишчи, революцион-демократик партиялар ва прогрессив ташкилотлардан кўпдан-кўп таъзияномалар олинди. Давлатлар ва ҳукуматларнинг бошлиқларидан, дунёдаги кўпгина мамлакатларнинг жамоат ташкилотлари ва гражданларидан ҳам таъзияномалар келди. Улар Юрий Владимирович Андроповнинг фаолиятини Коммунистик партия ва Совет давлатининг тинчлик ҳамда халқаро хавфсизлик йўлидаги изчил кураши билан, қуролланиш пойгасини жиловлашга, ядро уруши хавфининг олдини олишга қаратилган муҳим ташаббуслар билан боғламоқдалар. Қардош мамлакатлар ва коммунистик партияларнинг, революцион-озодлик ҳаракатларининг раҳбарлари социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашда, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлашда, халқларнинг озодлик ва мустақиллиги учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлашда Ю. В. Андроповнинг катта хизматларини қайд этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Юрий Владимирович Андропов вафоти муносабати билан ўз таъзияномаларини йўллаган барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, меҳнат коллективларига, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига самимий миннатдорчилик билдирадилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет халқи оғир жудолика учраганлиги сабабли партиямиз ва мамлакатимиз билан бирдам эканликларини намойиш этган чет эллардаги ўртоқлар ва дўстларга, социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашларига, қардош партияларга, социал тараққиёт учун курашчиларга, барча халқларга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этадилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Юрий Владимирович Андроповнинг вафоти муносабати билан қайғумизга ҳамдард бўлган давлатлар ва ҳукуматларнинг барча раҳбарларидан, давлат ва жамоат арбобларидан чуқур миннатдордирлар.

Шу кунларда совет кишилари Коммунистик партия билан унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслашдилар, КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорларини, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини изчил ва ҳидилли бирлик ва қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш этмоқдалар. Юрий Владимирович Андропов ўз ҳаётини бағишлаган коммунизм идеаллари тантанаси учун бундан буён ҳам фидокорона курашиш бўлган букилмас иродани намойиш қилмоқдалар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил февраль Пленуми қарорлари асосида партия, совет, хўжалик органларининг вазифаларини кўриб чиқди. Сабзавот, капитал қурилиш, колхоз хўжаликлари, транспортдаги, қишлоқ хўжалигидаги, савдо-сотиқ ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишларнинг самарадорлигини янада ошириш зарурлиги таъкидланди.

Бюро КПСС Марказий Комитетининг «КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида партия ташкилотларининг иш услуби ва методларини такомиллаштириш соҳасидаги ишнинг борили тўғрисида»ги қарорини бажаришга оид тадбирларни муҳокама қилиб, тасдиқлади.

Бюро партия, совет, хўжалик органларининг кўкламги экиш кампаниясини юқорикисиби билан ўтказиш, пахта, дон ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришда ҳамда тайёрлаш планларини бажариш соҳасидаги вазифаларни кўриб чиқди. 1984 йилги социалистик мажбуриятларни бажариш зарурлиги колхоз ва совхозлардан, хўжаликлараро корхоналардан, партия, совет ва бошқа органлардан гарантияланган ялпи пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили олиш учун таъсирчан чораларни амалга оширишни талаб қилаётганлиги таъкидланди. Бу соҳада кўкламги дала ишларига тайёргарликни кучайтириш, чигит экишни, бошқа баҳори экинлар экишни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш биринчи галдаги вазифадир. Аммо Бухоро, Қашқадарё ва Хоразм областлари уруғлик чигит тайёрлашни жуда пайсалга солмоқдалар.

Бюро республика экономикасининг агросаноат секторини министрликлари ҳамда идораларининг диққат-эътиборини экишга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган бир қанча масалалар оператив ҳал этилмаётганлигига қаратди ва уларнинг раҳбарларидан экиш компанияси ўтказишга тайёргарлик кўриш ва қишлоқ хўжалигига ёрдам кўрсатиш юзасидан амалий тадбирлар кўришни талаб қилди.

Қашқадарё областида партия билан ҳукуматнинг ерларни мелиорациялашга қаратилган капитал маблағ самарадорлигини ошириш тўғрисидаги кўрсатмалари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Шу максадлар учун ажратилган маблағдан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги уктириб ўтилди. Қашқадарё область партия комитетига, «Главсредазирсовхозстрой»га аниқланган нуқсонларни ва жиддий камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет топшириқлар берилди.

Бюро район, шаҳар ва область партия конференцияларида республика ташкилотларининг шаънига айтилган танқидлар, илтимослар ва таклифларни амалга ошириш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар муҳокама қилиб, уларни амалга ошириш учун тегишли министрликлар ва идораларга юборди.

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги коллегиясининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида тармоқ корхоналарида давлат, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишлари кўриб чиқилди. Бюро министрлик коллегиясига зиммасига пахтани қабул қилиш пайтида давлат стандартларига ва белгиланган тартиб-қоидаларга оғишмай риоя этиш, тайёрланган хом ашёнинг сақланишини, унинг сифатли қайта ишланишини таъминлаш, пахта толаси ажратиб олишни кўпайтириш, ҳар бир меҳнат коллективи юксак пировард натижаларга эришиши учун бирлашмалар, пахта заводлари ва тайёрлов пунктлари раҳбарларининг масъулиятини қатъиян ошириш вазифасини юклади.

Бюро КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1982 йил май Пленуми талаблари асосида республика корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларига ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш тўғрисидаги қарорларининг қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди. 1983 йилда 512 та янги ёрдамчи хўжалик ташкил этилиб, уларнинг сони жами 2852 тага етказилди. Бу хўжаликларда 20 минг тонна гўшт, 11 минг тонна сут етиштирилди. Янгийўл шаҳридаги, Янгиер бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатидаги, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг умумий овқатланиш Бош бошқармасидаги ёрдамчи хўжаликлар ҳар бир ходим ҳисобига 30-40 килограмм гўшт, 50-60 литр сут етиштирмоқда. Аммо Енгил саноат, Мелиорация ва сув хўжалиги, Энергетика ва электрлаштириш министрликлари, Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети ёрдамчи хўжаликлар ташкил этиш билан қониқарсиз шуғулланмоқдалар. Бюро партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларининг диққат-эътиборини корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг ёрдамчи хўжаликларни янада ривожлантириш, уларга келтириш ва ривожлантириш ишини кучайтириш зарурлигига қаратди.

Бюро партия ва хўжалик қурилишининг бошқа баъзи масалаларини ҳам кўриб чиқди, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

ТОШКЕНТДА ТЎХТАЛИБ ЎТДИ

Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси Бабрак Кармал Москвадан ватанига қайта туриб 16 февраль куни Тошкентда бир оз тўхтаб ўтди.

Тошкент аэропортида Бабрак Кармални Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси нинг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Ҳ. Абдуллаева, И. Г. Анисимкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, Т. Н. Осетров, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар ҳамда кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

ЛЕНИНЧА БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

1984 йил 4 МАРТ — СССР Олий Советига САЙЛОВЛАР

САЙЛОВЧИЛАРНИНГ ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

Чилонзор район партия комитетининг мажлислар залида тантанали, байрам кайфияти. Кеча, 16 февраль куни бу ерда 116-Тошкент-Чилонзор сайлов округи бўйича СССР Олий Совети депутатлигига номзод — Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари Учқун Умарович Умаров билан сайловчилар учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. Ф. Солдатов очди.

СССР Олий Совети депутатлигига номзод У. У. Умаровнинг ишончли вакили — «Узгипросельстрой» институтининг Тошкент филиали бош инженери Э. М. Гарамова сўз берилади.

— Чилонзор ва Акмал Икромов районларининг меҳнаткашлари шу сайловолди кунларида зўр ғайрат-шижоат билан ишламоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга, СССР гражданларига Мурожаатини кўтаринки руҳда кутиб олдилар, —деди у.

Сўнг Э. М. Гарамова У. У. Умаровнинг ҳаёт йўли, унинг Тошкент шаҳрининг саноат потенциалини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси ҳақида гапириб берди.

Ўзбекистон пойтахтининг саноатини, фан ва маданиятини ривожлантиришдаги муваффақиятлар шаҳар партия ташкилоти раҳбарлиги остида тошкентликларнинг фидокорона меҳнати самарасидир.

Шаҳар меҳнаткашларининг эришган ютуқларини она-Ватанимиз юксак баҳолади. Тошкент шаҳри 1983 йилда Иттифоқимиз марказида шаҳарлари ичида биринчилар қаторида Ленин ордени билан мукофотланди.

Тошкент булка-кондитер комбинатининг машинисти Н. Иброҳимова, «Промсвязь» заводининг директори А. Б. Эйхер, Тошкент сут биринчи комбинати партия комитетининг секретари Л. И. Земскова, 6-шаҳар касалхонасининг бош врачи М. Х. Эшонхўжаев, «Главташкентстрой»нинг транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси касаба союз комитетининг раиси И. В. Кондратенко СССР Олий Совети депутатлигига номзоднинг ишлаб чиқариш билан қўллаб-қувватлаш ҳақида гапирдилар.

«Бу сиёсатни бутун халқ астойдил қўллаб-қувватлаётганлиги, — деб таъкидлади У. У. Умаров, — КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари К. У. Черненко —КПСС ички ва ташқи сиёсати тўғрисида партия ва давлат раҳбарларининг ва руҳига мос бўлиб тушаётганлигининг яққол далилидир». Бу ҳақда сайловолди учрашуви қатнашчилари сўз юритдилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров ўз Чилонзор ва Акмал Икромов районларининг меҳнат коллективларига ва барча сайловчиларга СССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодини кўрсатганликлари учун миннатдорчилик изҳор этди.

Сайловлар ўртасидаги ана шу давр— Тошкент иқтисодий потенциалининг ўсиши, унинг аҳолиси фаровонлиги ошиши билан характерлидир, — деди у. — Умуман шаҳар саноати ўн биринчи беш йилликнинг топшириқларини муваффақиятли бажаряпти. Бу давр ичида ишлаб чиқариш ҳажми пландаги 13,7 процент ўрнига 16,4 процент кўпайди. Бу ўсишнинг салкам 80 проценти меҳнат унумдорлиги ошириш эвазига эришилди. Шунингдек, Тошкент шаҳрида, Чилонзор ва Акмал Икромов районларининг корхоналари беш йилликнинг уч йили топшириқларини муддатидан илгари бажардилар.

Шаҳарда социал программалар ҳам изчиллик билан амалга оширилмоқда. Сайловдан-сайловгача ўтган беш йил ичида 4100 минг квадрат метр турар жой, янги мактаблар, болалар боғчалари, касалхона ва поликлиникалар қурилди. Аҳолига маиший хизмат кўрсатишни, уй-жой-коммунал хизмати кўрсатишни яхшилашга бормоқда.

Шу билан бирга, У. У. Умаров шуни таъкидлаб ўтдики, шаҳарни комплекс ривожлантиришда кўпгина муаммолар ва вазифаларни ҳал этиш лозим. Меҳнат коллективлари ва турар жойларда аҳоли турар жойларида идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар савиясини кўтариш зарур. Кейин у Тошкент шаҳри, Чилонзор ва Акмал Икромов районларининг олдига қўйилган вазифалар тўхталди, меҳнат коллективларини мазкур вазифаларни муваффақиятли ҳал этадилар, КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширишга янада муносиб ҳисса қўшадилар, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигини янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, деб ишонч билдирди.

У. У. Умаров учрашув қатнашчиларига ўзининг бутун куч-ғайрати, билими ва тажрибасини республикамиз пойтахти Тошкент шаҳрини янада гуллаб-яшнатиш, унинг аҳолиси меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилаш ишига бағишлашини ишонтирди.

68/160 сайлов участкаси Сергели районининг марказида жойлашган. 4 март куни бу ерга уч мингга яқин киши овоз беришга келади. Ҳозир пропагандистлар аҳоли ўртасида пропаганда ишларини олиб бормоқда.

СУРАТДА: участка сайлов комиссиясининг раиси Н. Прилепский агитаторлар билан суҳбат ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

МАРОҚЛИ СУҲБАТ

Муқимий номидаги маҳалла Собир Раҳимов районида энг илғор маҳаллалардан бири ҳисобланади. Маҳалла аҳлининг кучи билан қурилган шинамгина клуб шу кунларда гоят гавжум бўлмоқда. Клуб деворлари Улуғ Ватан уруши ветеранларининг суратлари, Ўзбекистон ССРнинг 60 йиллигига бағишланган фотолавҳалар билан безатилган. Бу ерда тез-тез СССР Олий Советига сайловлар муносабати билан суҳбат ва лекциялар уюштирилаяпти.

Куни кеча клубда медицина фанлари доктори, профессор А. Убайдуллаев иштирокида қизиқарли суҳбат ўтказилди. У мамлакатимизда халқ соғлиғини сақлаш соҳасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида батафсил сўзлаб берди. Шунингдек, йиғилганларни қизиқтирган ўнлаб саволларга жавоб берди. Шундан кейин шу маҳаллада истиқомат қилувчи тарих фанлари кандидати К. Умаров Ўзбекистон ССРнинг 60 йил ичидаги тараққиёти ҳақида ҳикоя қилди, зиёфасига ногиронлар, февраль ойи зарбдор бахтдонлари муваффақиятли ўтказишидан иборат.

Маҳалла комитети раиси Тоҳир Исройлов сўзга чиқиб, СССР Олий Советига сайловлар олдидан навбатдаги учрашувлар ўтказиладиганлиги ҳақида гапириб берди. Жумладан, бу ерда КПСС Марказий Комитетининг тарихий хизматлари ҳақида ҳикоя қилинди, тантанали маросимлар ҳам уюштирилади.

Йиллик план — муддатидан илгари

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Шаҳар саноат корхоналари коллективлари СССР Олий Советига сайловлар кунини, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, асосий халқ хўжалик буюмларини ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик планнинг тўртинчи йили биринчи ойи планини муваффақиятли бажардилар.

Тошкент шаҳар статистика бошқармасидан хабар беришларича, саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича шу йилнинг январь ойи плани 101,3 процент бажарилди. Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 101,7 процент бўлди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7,7 процентни ташкил этди, меҳнат унумдорлиги ўтган 1983 йилнинг январидагига нисбатан 6,7 процент ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг меҳнат унумдорлигини юксалтириш ҳисобига ўсиши 87 процентни ташкил этди.

Товар маҳсулотни реализация қилиш бўйича январь ойи давлат топширигини шаҳарнинг барча районлари бажарди.

Шаҳар районларида январь ойида саноат ишлаб чиқарилиши планнинг бажарилиши ва ўсиш суръати қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади:

Шаҳар районлари	Реализация бўйича планнинг бажарилиши, процентларда: 1984 йилнинг январида		Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати, процентларда: Реализация бўйича	Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Меҳнат унумдорлиги бўйича	Шу йилнинг январида планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш ҳисобидан социалистик мажбуриятнинг бажарилиши, процентларда
Шаҳар бўйича	101,3	105,6	107,7	106,7	104,3	
Акмал Икромов районi	100,5	106,1	106,3	105,3	110,2	
Киров районi	101,9	105,4	108,4	109,9	158,0	
Куйбышев районi	101,1	107,0	104,9	106,0	127,6	
Ленин районi	102,7	106,5	106,0	107,5	225,1	
Октябрь районi	102,5	105,5	104,8	104,8	152,0	
Собир Раҳимов районi	101,8	107,7	109,8	108,2	113,8	
Сергели районi	102,5	110,3	105,6	105,6	208,0	
Фрунзе районi	100,9	107,1	103,6	102,7	62,5	
Ҳамза районi	100,2	103,1	107,6	111,6	14,3	
Чилонзор районi	101,3	111,5	107,0	111,4	59,4	

1984 йилнинг январь ойида Тошкент индустрияси планга қўшимча 3 миллион 912 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шу жумладан, районлар саноатининг планга қўшимча ишлаб чиқарган ва реализация қилган маҳсулоти ҳажми бўйича: Акмал Икромов районида — 184 минг сўмлик, Киров районида —316 минг сўмлик, Куйбышев районида — 574 минг сўмлик, Ленин районида — 844 минг сўмлик, Октябрь районида — 506 минг сўмлик, Собир Раҳимов районида — 379 минг сўмлик, Сергели районида — 468 минг сўмлик, Фрунзе районида —358 минг сўмлик, Ҳамза районида — 169 минг сўмлик, Чилонзор районида — 114 минг сўмлик.

Шаҳар индустрияси январь ойида СССР халқ хўжалигига планга қўшимча 5 та компрессор, 32 та йигирув машинаси, 24 тонна когоз, 20 мингта трикотаж, 1198 тонна омухта ем, 105 тонна макарон маҳсулотлари, 144 тонна ўсимлик ёғи, 48 тонна маргарин ва бошқа маҳсулотлар етказиб берди.

Кўпгина корхоналар шартномадаги мажбуриятларни бажариб, ўз вақтида халқ хўжалиги буюмларни ишлаб чиқариб, уларни буюртмачиларга маҳсулот етказиб бериш бўйича январь ойи топшириғини муваффақиятли адо этдилар.

Шу билан бирга йилнинг биринчи ойида шаҳарнинг етти корхонаси маҳсулот реализация қилиш бўйича план топшириғини бажара олмади. Булар 5-ғишт заводи ва бир қанча бошқа корхоналар. Ундан ташқари бактериал дориворлар ишлаб чиқариш бўйича корхона, кимиё-фармацевтика заводи, «Ташкентвино» комбинати, енгил металл конструкциялар заводи, упа-элик фабрикаси, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ишлаб чиқариш корхоналари комбинатидир. Булар 1.346 минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилмадилар.

Шаҳар саноат корхоналарининг январь ойидаги ишлаб чиқариш-иқтисодий фаолиятининг якунлари шуни кўрсатяптики, меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитети декабрь (1983 йил) Пленумининг меҳнат унумдорлигини, экономика самарадорлигини янада ўстириш, хўжалик юритиш даражасини кўтариш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, барча моддий, меҳнат ва молия ресурсларидан янада тежаб-тергаб фойдаланишга доир қарорларини жанговар ҳаракат программасига айлантириш сифатида қабул қилдилар.

Шу кунларда корхоналарда СССР Олий Советига сайловлар кунини муносиб кутиб олиш бўйича мусобақа авж олмоқда.

СЎНГГИ СОАТДА

ҚИШКИ ОЛИМПИАДАДА

SARAJEVO'84

Кеча Сараеводa ўтаётган қишки Олимпиада ўйинларида программанинг тўрт тури бўйича ғолиб ва совриндорлар аниқланди.

1500 метр масофага конькида югуришда канадалик Гаэтан Буше олтин медални қўлга киритди. Кумуш ва бронза медалларга совет спортчилари Сергей Хлебников ва Олег Божьев сазовор бўлдилар.

4х10 километр масофага эстафета чанғида югуришда кураш кескин бўлди. Бу ерда ишончли спортчилар ғолиб бўлди, эришдилар. Кумуш медаллар ва финляндия спортчиларига насиб этди. Финландия чанғичилари уч бронза ...

... чисалари Микаэла Фижини олимпиада чемпиони бўлди. Унинг ... Мария Валлизер кумуш медалга, чехословакиялик спортчи Ольга Хорваторова бронза медалига сазовор бўлди. Биз нинг вакилларимиз учинчи ... хотин-қизлар ўртасида Швейцария ...

... ўртасида эса Билл Жонсон (АҚШ) биринчи ўринни олди.

Фигурали хотин-қизлар кеча қисқа программани бажардилар. Натижада ГДРлик Катерина Витт биринчи ўринга чиқди, иккинчи ўринга америкалик Розалинн Самнерс кўтарилди. Улардан кейин ...

спортчиларимиз Кира Иванова, Елена Водорезова ва Анна Кондрашова эгаллаб турибдилар. Бугун Сараевода биатлон (4х7,5 километрли эстафета) югуриш ва махсус слалом бўйича хотин-қизлар ўртасида ғолиблар аниқланади.

ЗИЛЗИЛА САДОСИ

«Тошкент» марказий сейсмик станцияси 16 февраль маҳаллий вақт билан соат 23 дан 19 минут ўтганда Ўрта Осиёнинг бутун территориясида бўлиб ўтган ва кучли зилзилани қайд этди. Бу зилзила ўчоғи Тошкентдан 540 километр узоқликда—Афғонистон территориясидадир. Зилзиланинг Тошкентда 4,5 балл, Фарғона водийси, Самарқанд, Жиззахда 4, Фрунзе ва Жамбулда 3 балл атрофида кучи бўлган. Зилзиланинг ўчоғи ер устидан 200 километр чуқурликда жойлашган. Дастлабки маълумотларга қараганда зилзила ўчоғида унинг кучи 7 балл бўлган.

Иморатлар зарар кўрмади, қурбонлар йўқ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯЛАРИ ҚОШИДАГИ УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИГА ҚЎМАКЛАШУВЧИ ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИ.

ВЕТЕРАН

УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИГА ҚЎМАКЛАШУВЧИ ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ РАИСИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ МИНИСТРИ САЙЁРА УМАРОВНА СУЛТОНОВА.

№ 2 (15)

• Совет кишилари фаровонлигини ошириш — бош вазифа.
• Яхшидан боғ қолади.
• Дил сўзлари.
• Элга хизмат—олий ҳиммат.
• Ветеран нега ранжиди?

СУРАТДА: Совет Иттифоқи Қаҳрамони, истеъфодаги катта лейтенант Михаил Яковлевич Миронов. Унинг фамилияси Ленинград эпопеяси барча қаҳрамонларининг номлари абадийлаштирилган ёдгорлик залининг мармар деворига ўйиб ёзилган.

О. ПОРОХОВНИКОВ фотоси. ТАСС фотохроникаси.

● КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА

Пенсионерлар ҳақида ғамхўрлик

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг социал таъминот бошқармаси фаолияти ҳақида кўпроқ билишни истаймиз— у қандай масалалар билан шуғулланади, қандай маблағ ва имкониятларга эга?

С. МУМИНОВ,
пенсионер.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министри С. У. СУЛТОНОВА жавоб беради:

Социал таъминот органларининг асосий вазифаси— аҳолига барча турдаги социал ёрдамни тўғри ва ўз вақтида кўрсатишдан иборат.

Тошкент шаҳри социал таъминот бошқармаси 10 та район социал бўлими, пенсия ва нафақаларни тўлаш маркази, 10 та врачлик-меҳнат эксперт комиссияси, 3 та интернат уй, ҳунар-техника билим юрти иши устидан раҳбарлик ва назоратни амалга оширади. Унинг қарамоғида 253 минг пенсионер бор. Фақат ўтган йилнинг ўзида 29 мингдан зиёд пенсия ва нафақа янгидан белгиланди. Барча турдаги социал ёрдам 136 миллион 944,3 минг сўмни ташкил этди.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»да таъкидланадики, «Ўн биринчи беш йилликнинг бош вазифаси халқ хўжалигини барқарор, тобора ривожлантириш... асосида совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишни таъминлашдан иборат». Социал таъминот системасини янада такомиллаштириш бўйича ҳам кенг ва атрофлича программа белгиланган. Чунончи КПСС XXVI съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорларига мувофиқ, 1981 йил 1 ноябрдан бошлаб, ишчи ва хизматчиларга қарилик бўйича пенсиянинг минимал миқдори ойига 50 сўмгача оширилди. Шунингдек, инвалидлик ва боқувчисини йўқотганлик учун пенсияларнинг минимал миқдори оширилди. 1981 йил 1 декабрдан бошлаб, ёлғиз оналарга давлат нафақаси миқдори ойига 20 сўмгача оширилди. СССР Олий Совети Президиумининг 1980 йил 7 январдаги Фармонига мувофиқ, 1983 йил 1 январдан бошлаб бир корхонадаги узлуксиз иш стажи учун қарилик пенсиясига қўшимча миқдори 10 дан 20 процентга оширилди. Тошкентда 22,4 минг пенсионер ана шундай қўшимча олди. Ана шу нафақа белгиланиши муносабати билан шаҳарда пенсия таъминоти учун харажатлар ойига ўртача 268 минг сўмга кўпайди.

Аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш мақсадида йирик корхоналарда пенсия белгилаш бўйича комиссиянинг кўчма мажлислари ўтказиляпти. Буларда меҳнат ветеранлари тантанали вазиятда муносиб дам олишга кузатиб қўйиляпти.

Бугунги кунда 66 минг пенсионер халқ хўжалигида ишлашни давом эттиряпти. Шу боисдан пенсия қонунчилигини тушунтириш ва пропаганда қилишга катта эътибор қаратиляпти, лекциялар, докладлар, савол ва жавоб кечалари уюштириляпти. Йирик корхоналарда консультация пунктлари очилган.

Пенсия ҳужжатларининг 90 процентдан зиёди корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг тақдимномалари асосида расмийлаштирилиши муносабати билан пенсия ҳужжатларини тайёрловчиларни ўқитишга жиддий эътибор бериляпти. Район социал таъминот бўлимлари қошида доимий ишловчи социал таъминот халқ университетлари ташкил этилган. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг вакиллари ўртасида пенсия қонунчилигини энг яхши билувчилар конкурсини ўтказиш практикасидан фойдаланиляпти.

Партия ва ҳукуматимиз Улуғ Ватан уруши инвалидларига алоҳида эътибор ва ғамхўрлик кўрсатяпти. Биринчи группа уруш инвалидлари ва ёлғиз яшовчи иккинчи группа инвалидлари оталиқ ташкилотларига бириктириб қўйилган бўлиб, уларга бир йилда 27,3 минг сўмликдан зиёд моддий ёрдам кўрсатилди. Барча уруш инвалидлари ва урушда ҳалок бўлганларнинг оилалари савдо хизмати кўрсатилиши учун «Хизмат-беминнат» фирмаси магазинларига бириктириб қўйилганлар.

Пенсия таъминоти масалалари врачлик-меҳнат эксперт комиссиялари фаолияти билан узвий алоқада олиб бориляпти. Тошкентда 5 та районлараро, 4 та ихтисослаштирилган ва 1 та шаҳар ВТЭКи ишлаб турибди. Улар беморнинг касбини ҳисобга олган ҳолда ҳар томонлама медицина кўригидан ўтказгач, коллегиал муҳокама асосида қарор қабул қилишади. Тўқимачилик комбинати, «Главташкентстрой», В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг медицина-санитария қисмларида ҳам комиссиянинг кўчма мажлислари ўтказиляпти.

Социал таъминот органлари гражданларга социал ёрдам кўрсатишни яхшилаш учун барча чораларни кўриляпти. Бу йил ҳам қатор тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилган. Булар ҳам кекса кишиларнинг саломатлигини сақлаш, турмушини яхшилаш ва уларнинг ишлаб чиқаришда имконият даражасида меҳнат қилишлари учун шароит яратилишига ёрдам беради.

● Ҳақиқий ғамхўрлик бўлсин

УЙИМГА ЭЛТИБ БЕРИШДИ

«Тошкент оқшоми» газетасининг сонларидан бирида Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари кўп талаб этиладиган саноат моллари билан таъминланиш учун турар жойлари бўйича магазинга бириктириб қўйишлари тўғрисида ўқиган эдим. Кейин ана шу ҳуқуқдан фойдаланишга қарор қилдим. Сергели районидаги 17-магазинга бориб, «Минск—15» холодильниги харид этиш учун ариза бердим. Бу аризани ноябрь ойида топширган эдим. Декабрь ойининг охирида, янги йил арафасида буюртма тайёрлиги ҳақида менга хабар беришди.

Магазин ходимлари холодильникни машинага юклашда ёрдам беришди. Уни уйимга элтиб, учинчи қаватга ташиб беришди. Бундай самимий ғамхўрлик оиламдагиларнинг ҳаммасини ғоят қувонтирди.

Биз фронтчилар тўғрисида ғамхўрлик кўрсатаётган магазин коллективига ташаккур билдиришни истайман.

Е. ФЕТИСОВ,
истеъфодаги майор.

● Ветеранлар ҳақида ҳикоялар

Меҳнат қилган элда азиз

Саккизинчи маршрут бор-йўғи ўн тўрт километрдан иборат. Аммо ана шу масофани трамвай бир соат-у тўрт минут ичида босиб ўтади. Шаҳарга илк марта ташриф буюрган йўловчига бунча вақт олам-жаҳон қувонч бағишлайди—трамвай деразаси орқали осмонўпар биноларни, гавжум майдонларни, соя-салқин кўчаларни роҳатланиб томоша қилиш мумкин. Хўш, трамвай ҳайдовчиси-чи?

Ҳайдовчи Раъно Ашурбекова эса ана шу фурсат давомида гоҳ шаҳар жамолини кўздан кечираётган меҳмон, гоҳ сменани тамомлаган ишчи, гоҳ эса лекцияга шошилаётган студент руҳиятига тушади. Негаки, йўловчининг кайфияти дарров ҳайдовчига ҳам кўчади. Хуллас, трамвай салонидагилар хурсандми, хафами, манзилга шошилаяптими—буларнинг ҳаммаси Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг 2-парки трамвай ҳайдовчиси Р. Ашурбекованинг назаридан четда қолмайди. У кузатув кўзгулари орқали гоҳ салонни, гоҳ йўлни кўздан кечиради, яъни йўловчиларни ҳам, транспорт қатновини ҳам диққат доирасидан қочирмайди.

—«Тошкент» меҳмонхонаси бекати. Навоий номидаги опера ва балет театри, Марказий универсал магазини, Матбуот уйига шу ердан ўтишингиз мумкин... Эҳтиёт бўлинг, эшиклар ёпилади. Келгуси бекат «Туркман бозори». Абонементингизни компостерлашни унутманг!— дейди микрофон орқали.

Сўнгги бекат. Ашурбекова йўловчиларга ҳурмат юзасидан кабинадан чиқади. Ўрта бўйли, дуркун жуссали, қўй кўз, сочлари оқ оралай бошлаган Раъно Носировна вагондан тушаётганларга илиқ бир нигоҳ билан тикилади.

— Ташаккур, Раъно опа!

— Кўришгунча хайр, Раъно Носировна. Невараларни ўпиб қўйинг

Ашурбекова уларнинг ҳар бири билан қисқа, аммо самимий муомала қилади.

— Раҳмат. Омон бўлинг.

Тошкент темир йўл вокзалидан Бешқайрағоч массивигача қатнайдиган йўловчилар Раъно Ашурбекова номини ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки у бошқарган трамвай ҳамиша графикда белгиланган муддатда манзилга етиб келади. Тўғри, деподаги қолган ҳайдовчилар ҳам Раъно опадан орқада қолмасликка ҳаракат қилишади. Фақат ҳикоямиз қаҳрамони бошқаларга нисбатан тажрибалироқ, ўзига ва ўзгаларга талабчанроқ, масъулиятни чуқурроқ ҳис қилади.

...Ўшанда ҳаммаси янги ғоядан бошланди. Трамвай-троллейбус бошқармасида касса системасининг баҳридан ўтилса қалай бўларкин, деган фикрга келишди. Бунда билет сотиш билан боғлиқ бўлган қанчадан-қанча овораргарчиликларга барҳам берилади. Ҳаммадан ҳам авариясиз ишлаш учун имконият яратилишини айтмайсизми? Давлатга ҳам, йўловчига ҳам, депога ҳам қулай бўлади. Бу фикрни Р. Ашурбекова бошқармада биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлади.

Бу фикрга унинг сменадоши Николай Нехорошев, ёш ҳайдовчилардан Бахтиёр Шомансуров, Абдумалик Абдуқодиров, Мўминжон Абдуқодиров, Тоҳир Алимовлар ҳам қўшилишди. Иш моддий-техника таъминотидаги камчиликлар туфайли линияга чиқмаётган трамвайларни «оёққа турғазиш»дан бошланди. Ҳайдовчиларни моддий рағбатлантириш яхши йўлга қўйилди. Кўп ўтмай, прогрессив усул ўз самарасини кўрсатди. Пойтахтда трамвай қатнови яхшиланди. Бу, биринчи навбатда, бекатларда йўловчиларнинг тўпланиб қолиши олди олинди, деган гапдир. Авариялар содир бўлиши камайди. Кассасиз ишлаш принципининг афзалликларини бугунги кунда ҳар бир тошкентлик тасдиқлаши мумкин.

Ҳайдовчилик касби ҳақида гап кетганда, социалистик мусобақа ғолиби Раъно Носировна мароқ билан сўзлайди. Бу суҳбатдан унинг касби оддий бўлса-да, одамлар учун жуда-жуда зарурлиги, сўнгги йилларда трамвай парки «КТМ—5 МЗ», «РВЗ—6», «РВМ — 6 М», «Татра» типидаги ҳожатбарор вагонлар ҳисобига янгиланганлиги, иш шароити яхшиланганлиги, иш ҳақи ошганини билиб оламиз. Буларнинг ҳаммаси эндиликда Тошкент аҳолисининг 20 проценти трамвай хизматидан фойдаланиши имконини берди.

1951 йилда илк марта «Таштрам» остонасини ҳатлаб ўтган Раъно Носировнадан ишлаб чиқариш планини бажариш, ҳар бир пассажирга юксак даражада хизмат кўрсатишдан иборат мураккаб иш жонга тегмадими, деб сўрагимиз келади. Йўқ, бундай фикр унинг хотирасига ҳеч қачон келмайди. Зеро, у шу корхонада обру-эътибор қозонди. Муносиб йигит Омон Ашурбековга турмушга чиқди. Коммунистик партия сафига қабул қилинди. Ёшларнинг севимли мураббийсига айланди, қадр топди. Ахир халқимиз меҳнат қилган элда азиз деб бежиз айтмаган-ку?.

...Тушлик муддати тугайди. Мотор ишга тушади. 2216-рақамли трамвай рельслар узра оҳиста сузиб кетади. Ҳайдовчи-инструктор Раъно Ашурбекованинг иш куни шу зайлда давом этади.

Шерали СОКИН.

Суратда: Р. Ашурбекова.
В. Дубровский фотоси.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

«ГУНГ» ТЕЛЕФОН

Мен партия ва меҳнат ветерани, Улуғ Ватан урушининг иккинчи группа инвалидиман. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси ходимларига таъсир кўрсатишингизни сўраб мурожаат этяпман. Улар менинг шикоятларим юзасидан чора кўришмаяпти ва хатларимга жавоб қайтаришмаяпти.

Ўтган йилнинг апрель ойидан бери телефоним (90-46-44) ишламаяпти. Аппарат бузуқ, 90-АТСга олиб боринг, дейишди. У ерда ремонт учун 9 сўм олишди. Бироқ, телефон ҳамон гунг эди. 91-АТС мастерини чақирдим. У линия созлигини, аппаратни ремонт учун топширишим лозимлигини айтди. Устахонага бордим. Уларнинг айтишича, аппарат соз, линия носоз эди...

Ҳайронман, наҳотки иккита АТСда ҳам ўз ишини пухта биладиган мутахассислар, кексаларга ғамхўр кишилар бўлмаса! Шундай қилиб янги телефон сотиб олишимга тўғри келди.

Г. МЕРКИТАНОВ,
партия ветерани.

ҚУРУҚ ГАП БИЛАН ҚУТУЛИШЯПТИ

Мен «Қорақамиш 2/1» массивидаги 8-уйда яшайман. Подъездимиздаги ҳамма квартираларда илиқлик бўлса, бизникида чидаб бўлмас совуқлик. Собир Раҳимов районидаги 23-ЖЭУдагилар эса «Ташteплосеть» айбдорлигига ишора қилиб, масаланинг моҳиятини ўрганишмаяпти. Агар ўрганишганида эди нима сабабдан бир квартира иссиғу бошқаси совуқ эканлигининг сабабини билган бўлишарди.

23-ЖЭУ бошлиғини иш жойидан топиш жуда қийин, ҳатто қабул соатларида кўпинча бўлмайди. Бошқа ходимлар эса ваъда бериб, унга вафо қилишмайди.

Б. ЁҚУБОВ,
партия ва меҳнат ветерани, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ИШОНЧ ҲАМ, НАЗОРАТ ҲАМ БЎЛСИН

Ҳозир бирорта озиқ-овқат магазинида контрол тарозилар йўқ. Ҳатто илгари айримларида бўлганларини ҳам олиб қўйишган. Менинг фикримча, харидорларни харид этилган маҳсулотларни тарозида тортиб кўриш имкониятидан маҳрум этмаслик керак. Чунки ҳамма сотувчиларни ҳам ҳалол дейиш қийин.

З. ЛЕЙКИН,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

«Ветеран»нинг справкалар бюроси

Мен 76 ёшдаман, пенсия олмайман. Чунки тегишли иш стажига эга эмасман. Тўртта болам бор, лекин улардан ҳеч бири менга ёрдам кўрсатиш имкониятига эга эмас. Бир қизим ишлай олмайди, чунки оғир операциядан чиққан. Иккинчиси пенсионер. Бир ўғлим касал, бошқасининг еттита боласи бор. Мен Ҳамза райони социал таъминот бўлимига бориб, маҳаллий бюджет ҳисобидан нафақа белгиланишини сўраган эдим, у ердагилар рад этишди.

Ҳ. БАДАЛОВА.

Ўзбекистон ССР социал таъминот министрлиги пенсия ва нафақалар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ю. ТУРОВСКИЙ жавоб беради:

— Ҳ. Бадалованинг аризаси кўриб чиқилди. Маълум бўлишича, у талаб этиладиган иш стажи (15 йил)га эга эмаслиги сабабли қарилик пенсияси олиш ҳуқуқига эга эмас. Унинг умумий стажи уч йил бўлиб, тўлиқсиз стаж билан қарилик пенсияси белгиланиши учун камлик қилади.

Унинг уйига бориб текширилганда Ҳ. Бадалованинг тўрт фарзанди меҳнатга лаёқатсизлиги ёки бошқа сабаблар туфайли унга ёрдам кўрсата олмаслиги маълум бўлди. Шу сабабли Ҳамза райони социал таъминот бўлимига маҳаллий бюджет ҳисобидан нафақа белгиланишини сўраб, район ижроия комитетига илтимоснома киритиш тўғрисида кўрсатма берилди.

* * *

Улуғ Ватан уруши ветеранининг инвалидлиги ким томонидан белгиланади ва кимлар II, III даражали бўла олишади?

Я. МАҲМУДОВ.

Тошкент шаҳар врачлик-меҳнат эксперт комиссияси раиси Қ. СОТВОЛДИЕВ жавоб беради:

— Инвалидлик группаси тўғрисидаги масалаларни районлараро ва шаҳар ихтисослаштирилган ВТЭКлари ҳал этишади. Бунда улар инвалидлик группасини аниқлаш бўйича инструкцияга мувофиқ, беморларни бевосита кўрикдан ўтказгач, касб бўйича меҳнат қилишга халақит қилувчи нуқсонлар даражасини ҳисобга олган ҳолда иш юритишади. Демак, конкрет жавобни инвалиднинг медицина ҳужжатлари билан танишгандан кейин ва ВТЭКнинг барча врач экспертлари уни кўрикдан ўтказгандан кейин олиш мумкин.

● Одамларга қувонч улашиб

КВАРТАЛДАГИ БОҒ

«Марказ—15» кварталидаги 1-уйнинг олдида, аввалги ташландиқ жойда мевазор боғ ташкил этилди. Бу ердаги олма ва шафтоли кўчатларини Бойназар ака Эшматов ўтқазган. У Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси. Боғдорчилик ишларини амалга оширишда унга ўқувчилар, Янги турмуш маҳалласидаги пенсионер ва активистлардан А. Омилхонов, Р. Султонов, С. Сариков, Н. Акромхўжаев ва бошқалар ёрдам беришди.

Собиқ жасур старшина, Улуғ Ватан уруши йилларида Берлинга қадар борган, ҳозир меҳнат инвалиди Б. Эшматов бир неча йилдан буён маҳалла комитети раисининг ўринбосари этиб қайта сайланмоқда. У жуда кўп хайрли ишларни бажарди. Октябрь район турар жой бошқармасининг ёрдами билан кичкинтойлар учун сузиш ҳавзасини ремонтдан чиқарди, футбол майдонини тозалади.

Бойназар ака ҳозиржавоб инсон. Агар бирон кишининг бошига ташвиш тушса, дарҳол ёрдамга келади. Бундан икки йил аввал болаларнинг ўйинқароқлиги туфайли 2-уйнинг балконига ўт тушди. Бойназар ака шошиб қолмади. Ўт ўчириш машинаси етиб келгунга қадар қўшни уйда яшовчиларни айтиб чиқди. Улар елкама-елка туришиб челаклардаги сув билан ўтни ўчира бошлашди. Натижада, ўт қаттиқ алангалаб кетмади. Ўт ўчирувчилар етиб келиб, уни тезда ўчиришди.

Бойназар ака 64-ЖЭК бирлашган уй комитети раисининг ўринбосари этиб сайланган. Бу лавозимда ҳам у яхши ишлаяпти. Совуқ кунлар бошлангунга қадар уйларнинг ертўлалари чиқиндилардан тозаланди, иситиш системаси текшириб чиқилди. Шу боисдан ҳам ҳозир уйлар иссиқ.

...Ҳозир Б. Эшматов томонидан ташкил этилган боғ қор қўйнида, қиш уйқусида. Дарахтларнинг илдизлари ҳаёт сувига қонмоқда. Бойназар ака эса яна бир нарса устида ўйлаяпти. Кварталдаги яна бир бўш жойда узумзор ташкил этиш ниятида.

М. МУРОДОВ,
Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси.

● МИННАТДОРЧИЛИК СЎЗЛАРИ

Менинг ишончли ёрдамчиларим

Аниқ ва пухта ишлашлари учун таксига буюртма қабул қилиш бюроси диспетчери Т. Исломова ва «21—65 ТНА» автомашинаси ҳайдовчиси А. Нуъмоновга ташаккуримни етказишингизни истайман.

Мен Тошкент политехника институти профессори бўлиб, инвалидлигим сабабли одатдаги шаҳар транспортидан фойдаланиш имкониятига эга эмасман. Юқорида номлари келтирилган ўртоқларнинг самимийлиги ва ғамхўрлиги илмий-педагогик фаолиятимни давом эттириш имкониятини беряпти.

В. ДМИТРИЕВ,
партия ветерани, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Турмуш ўртоғимнинг вафотидан сўнг икки фарзандим учун пенсия олар эдим. Энди биттаси учун олишим керак. Пенсия қанча суммада бўлишини билишни истайман! Турмуш ўртоғимнинг ўртача маоши 199 сўм эди.

Жавоб: амалдаги пенсия қонунчилигига мувофиқ, инвалидлик бўйича пенсия белгиланиши учун зарур стажга эга бўлган ва умумий касаллик оқибатида вафот этган ишчи ва хизматчиларнинг оилаларига оиланинг бир меҳнатга лаёқатсиз аъзоси учун боқувчи маошининг 45 проценти миқдорида ойига 40 сўмгача пенсия белгиланади. Боқувчининг қолган иш ҳақидан 10 процент қўшимча берилади. Буни шундай тушунмоқ лозим: маошнинг 45 процентидан 40 сўмгача 18 сўмни ташкил этади, қолган иш ҳақидан, яъни 159 сўмдан (199—40 сўм) 10 процент олинади. Бу 15 сўм 90 тийинни ташкил этади. Демак, пенсиянинг асосий миқдори қуйидагича ҳисоблаб чиқилади. 18 сўм+15 сўм 90 тийин-33 сўм 90 тийин.

Боқувчисини йўқотганлик учун пенсия миқдори оиланинг бир аъзоси учун 199 сўм иш ҳақидан 33 сўм 90 тийинни ташкил этади.

Р. ВАСИНА,
шаҳар социал таъминот бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

АМЕРИКАНИНГ «СТРИТ—ЛЕДИЗ»ЛАРИ

Бу аёлларнинг исмлари ҳар хил, бўйи-басти ҳам бир-бирига ўхшамайди. Лекин уларнинг ташқи қиёфаси деярли бир хил: рангпар, сочлари тўзғиган, устки кийимлари эса ҳар қандай чиройли қизни ҳам тасқара қилиб кўрсатадиган аҳволда. Уларнинг фамилияларини ҳеч ким билмайди, полициядан бошқа ҳеч ким суриштирмайди ҳам. Бу ердаги жамият томонидан тўғри ва кўчма маънода улоқтирилган бу аёллар умумлаштирувчи «стрит—ледиз» — «кўча бекалари» номи билан маълум. Америкада уларни шундай деб аташади. Бир неча юз минг кишидан иборат бу табақа турмушнинг энг тубига ирғитилган. Ҳатто уларнинг панел кулбаларда кун кечираётган ватандошлари ҳам уларга киноя билан қараб ўтишади. Улар бу билан— ҳар ҳолда биз иш билан бандмиз.... дейишмоқчи бўлишади.

«Кўча бекалари»да қоғоз халтага жойлашган йиртиқ-ямоқ латта-путталаридан бўлак ҳеч вақо йўқ.

Бу йилги қишда уларнинг сафига жуда кўплар қўшилишди. Социологлар «умумий фаровонлик жамияти» томонидан тан олинмаганлари уч-тўрт миллион уйсиз кишидан иборат деб баҳолашмоқда. Уларнинг деярли ярми аёллар. Бу Америкадаги жуда оз тенг-ҳуқуқликнинг бири...

— Бундайлар осонлик билан зўравонлар, ўғрилар, безорилар, қаҳри қаттиқ кишиларнинг ўлжаси бўлмоқдалар, — дейди «Дом Руфи» ташкилоти Вашингтон филиалининг директори Рикарда Жонс. — Уларга ким ёрдам беради? Улар кимга ёрдам сўраб илтижо қилишлари мумкин? Ваҳоланки, бизнинг етимхоналар чекланган бошпанасиз аёлларга бир-икки ҳафта жой бериши мумкин.

Бундай бошпаналарни 70-йилларнинг ўрталарида Канадада кўрган эдим. Эсимда, ўша пайтда Монреалда «У Дорис» бошпанаси очишган эди (Бу шаҳарлик бахтсиз аёлнинг номи, унинг учун кўчадаги скамейка қабрга айланган). Айтгандай, «У Дорис» етимхонаси узоқ ишламади, муниципаль маъмурларда маблағ етишмаслиги сабабли тезда ёпиб қўйилди. Маҳаллий газета хўрланганларга совуқ ва очликдан ҳалок бўлмаслик учун ихтиёрий равишда турмага боришни... маслаҳат берди.

Рикарда Жонс қўл остида тўртта етимхона бор. Унинг учтаси ишлаяпти, тўртинчиси эса номаълум муддатга ёпиб қўйилган. Ҳолбуки, худди шуниси энг зарур эди. Чунки у хўрланиш оқибатида ўз уйини тарк этган бошпанасиз аёлларга мўлжалланган. Бу ерда гап «Оттава джорнэл» газетаси қачондир Шимолий Америкада «спортнинг энг оммавий тури» деб аталган ҳодиса ҳақида кетяпти. Бунда муштумзўрлик ва бошқа жабр-зулм оқибатида оиласини тарк этган заифалар назарда тутилади.

А. ПАЛЛАДИН,
«Известия»нинг махсус мухбири.

ТЕАТРДАГИ АНТИҚА ҲОДИСА

«Узбекконцерт» маъмурияти уруш ветеранлари ва қатнашчиларига эътиборсиз муносабатда бўляпти. Одатда бизларга энг охирги қаторлардан билетлар қолдиришади. МХАТнинг 19 ноябрдаги спектаклига ҳамма билетлар сотилган деган баҳонани кўрсатиб, бизларга билет бергилари келмади. Кекса кишилар қаттиқ эътироз билдирганларидан кейингина бизларга сотиш учун билет топилди. Антиқа ҳодиса, шундай эмасми!

КРУТСКИХ,
Улуғ Ватан уруши ветерани.

КПСС Марказий Комитетининг мактабни ислоҳ қилиш тўғрисидаги лойиҳасини муҳокама этамиз

МЕҲР БИЛАН

РЕПОРТАЖ

Токарлик дастгоҳлари бир маромда ишлаб турибди. Ишчиларнинг юзларида жиддийлик. Цехда меҳнат жараёни давом этмоқда. Фақат бир нарса ғайри-табиий кўринади. Токарлик дастгоҳларини бошқараётганлар жуда ёш. Улар Ҳамза районидаги юқори синф ўқувчилари мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида ишчи касби сирларини ўрганишмоқда.

— Дастгоҳларга йигитлар худди катта одамлардек муносабатда бўлишмоқда, — дейди комбинат директори Мария Васильевна Мартинова.— Биз устахоналаримиздаги шароитни завод шароитига мумкин қадар яқинлаштиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Бу йигитларда ўзларига топширилган вазифани бажариш масъулиятини шакллантиришга ёрдам беряпти. Уларга касб сирларини пухта ўрганиш имкониятини бермоқда.

Районда ўқув ишлаб чиқариш комбинати ташкил этилганига тўққиз йил бўлди. Унинг тикланиши осон бўлмади. Жуда кўп қийинчиликларга дуч келинди. Йигитларни жалб қилишда муаммолар келиб чиқди. Ҳозир педагоглар, ишлаб чиқариш таълими мастерлари томонидан сарфланган меҳнатнинг самараси кўриниб қолди. Энди билим юртига болалар иштиёқ билан келишмоқда.

Биз бўлажак токарь, ҳозир 153-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Игорь Тарабилин билан танишдик.

— Отам ҳам, онам ҳам ишчи. Ўзим танлаган касб ҳақида тасаввурга эгаман, — дейди Игорь.— Бу ерда касбнинг ҳамма жиҳатларини кўрмоқдаман. Касб маъқул бўлса уни ўрганасан. Агар у кўнглингга ёқмаса бошқа касбни танлаш имкони бор.

Энди ана шу оддий воқеанинг моҳиятига назар ташлайлик. Ўқувчи партада ўтириб касб сирларини ўрганади. Бунинг асил моҳияти нимадан иборат? Биринчи навбатда ўқувчини меҳнатга ўргатиш. Бу нарса гоҳида жуда қийин кўчади. Биз ота-оналар ўта бандлигимиз учун бутун вазифани мактабга юклаб қўямиз. Мактабнинг эса ўз программаси бор. Меҳнатга ўргатиш унинг учун ҳозирча биринчи даражали вазифа эмас. Шу боисдан ҳам бу вазифани комбинат зиммасига олди. Яна бир нарса, жуда кўп вақт тежалади. Агар болалар мактабни битирганларидан кейин касб ўргана бошлашса, жуда кўп вақт беҳуда сарфланади. Бу албатта хўжасизликка киради. СССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда йилига халқ хўжалигига 400 минг ишчи келиб қўшилмоқда. Бепоён Ватанимиз учун бу жуда оз, албатта.

Бизнинг ўқув-ишлаб чиқариш комбинатимизда 13 хил касб сирларини ўрганиш мумкин. Болалар ва қизларда ўзларининг кўнглига мос бўлган касбни ўрганиш имкони бор. Бу ерда болалар боғчаларининг тарбиячилари, ошпазлар, бўёқчилар тайёрланади. Шу йилдан бошлаб автомобиль ҳайдовчиларини тайёрлаш йўлга қўйилади. Бу чинакам меҳнатдир. Уни мактабдаги меҳнатга сира таққослаб бўлмайди. Мактабларда тартибга кўра энг яхши ишлар кўргазмага қўйилади. Бошқалари эса хоналарни тозалаш баҳосида ташлаб юборилади. Бу ердаги меҳнатнинг натижаси маҳсулотдир. У ташлаб юборилмайди. Бу ҳақда ўқувчиларнинг ўзлари шундай дейишмоқда:

— Мен ошпазлик касбини ўрганишга аҳд қилдим, — дейди 166-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Марина Лобанова.— Лой ва қумдан эмас, ундан ҳақиқий пирожки тайёрламоқдаман. Завод ошхонасида практика ўтадик. Одамлар бизга раҳмат айтишди. Биз ўзимизнинг керакли кишилар эканлигимизни ҳис қилмоқдамиз.

— Яқинда уйимизни ўзим ремонт қилдим,— дейди 151-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Вячеслав Мельников.— Ота-онам хурсандлигидан ўзларини қўярга жой тополмай қолишди. Чунки яқиндагина михни тўғри қоқишни билмайдиган фарзанди сувоқ қилиш, бўяш, оқлашни ўрганиб олганлигидан таажжубда эдилар. Мен комбинатда сувоқчиликни ўрганяпман. Шу жиҳатдан олиб қараганда ўз тенгдошларимдан анча олдинлаб кетдим. Чунки уларнинг кўплари биронбир ишни уддалай олишмайди.

Ўқувчилар мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатидаги тарбия ишларини ҳозиргидек 9-синфдан эмас, бирмунча эрта бошлаш лозим дейишмоқда. Уларнинг истакларида жон бор. Чунки меҳнат келтираётган фойдани болалар яққол ҳис қилишмоқда. Игорь бизга ўзи тайёрлаган деталларни комбинатга оталиқ ёрдами кўрсатаётган Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига жўнатишаётганини фахрланиб гапирди. «Қаранг, улар самолётни йиғишда қўлланилмоқда»—деди у фахрланиб. У эҳтимол дўстларига ҳам, тенгдошларига ҳам шундай деса керак. Бу уларда ифтихор туйғусини уйғотади.

Ёз ойларида болалар завод, фабрика, ошхона, қандолат комбинатларида ишлаётганликлари ҳам муҳим фактдир. Бу жойларда улар касб сирларини ўрганибгина қолмасдан, ишчи синфи, меҳнат шароити билан танишмоқда. Бу нарсага КПСС Марказий Комитетининг Лойиҳасида катта аҳамият берилган.

— Агар биз юқори синф ўқувчиларини меҳнатда тарбиялаш соҳасида катта ютуқларга эришиш ниятида бўлсак, —дейди Мария Васильевна Мартинова.— Ўқувчиларни ўзлари танлаган касбга қизиқишларини мумкин қадар оширишимиз керак. Бунинг учун баъзи корхоналарнинг амалий ёрдами зарур. Ҳар бир завод ёки фабриканинг раҳбари район ўқув-ишлаб чиқариш комбинатини ўзининг асосий ишлаб чиқариш цехи деб қарамоғи лозим. Бизга маънавий пок, етук мутахассисларни жўнатишлари керак. Чунки бу ерда ишчилар синфининг янги авлоди тарбияланади. Улар корхонага бориб яхши ишларни давом эттиришади. Шу ўринда «Узгоскомсельхозтехн и к а» тажриба ремонт-механика заводининг раҳбарларига самимий миннатдорчилик билдирмоқчиман. Комбинат корхонага расмий жиҳатдан бириктиб қўйилган эмас. Шунга қарамасдан корхона бизга ёрдам кўрсатмоқда. Ҳозир заводда махсус устахона тайёрланяпти. У ерда токарлик ишларини, бошқа юмушларни бажариш мумкин.

Афсуски, ишлаб чиқариш таълими мастерининг меҳнати ҳақида ҳозирча жиддий ўйлаб кўрилмаган. Улар икки ўт орасида қолишган. Айтайлик, заводдан маош олишади, бизда эса машғулот ўтказишади. Уларнинг отпускаси оддий. Педагогларнинг отпускасига ўхшамайди. Ваҳоланки, бажараётган ишлари фан ўқитувчиларининг ишидан кам эмас. КПСС Марказий Комитетининг Лойиҳасида шу нарса ўз ифодасини топса яхши бўлардн.

Ўқув-ишлаб чиқариш комбинатимизда икки минг беш юздан зиёд ўқувчи касб сирларини ўрганяпти. Уларнинг ярмидан кўпи ишчилар синфи сафига қўшилиши ва маиший хизмат соҳасида ишлаши кутилмоқда. Битирувчилар, оқ йўл сизларга! Сизларни интизорлик билан кутишмоқда.

С. ЕЖКОВ.

Тошкентдаги 110-мактабнинг В. И. Ленин хонаси ўқувчилар томонидан тўпланган Ульяновлар оиласи тўғрисидаги материалларга жуда бой.

СУРАТДА: мактабнинг 5-синф ўқувчиларидан ташкил топган А. Гайдар номидаги отряднинг лекторлик группаси аъзолари стенд ёнида.

Р. Альбеков фотоси.

• СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Ҳаёт боғбонлари

Мактабга табаррук кишилар ёшлар билан учрашишга, ўзларининг ибратли ҳаётларини уларга сўзлаб беришга келишган.

— Пенсияга чиққандан кейин, зерикиб қолармиканман деб ўйловдим, йўқ, қайтага юмуш кўпайиб кетди, — ўз одатига кўра тез-тез, хушчақчақлик билан сўзларди Ҳаким ака Азларов. — Маҳаллада маросимлар кўп, ёшларга бош-қош бўлиш керак. Ҳа, хўп ажойиб замон бўлди-да, ҳамма ёқда тўкинчилик. Кўпчиликнинг бахтига тинчлик бўлсин.

Ҳаким ака меҳнат фаолиятини шу мактабда бошлаб, шу ердан пенсияга чиқди. Қирқ олти йил ўзбек тили ва адабиёти фанидан дарс берди, узоқ йиллар давомида узлуксиз мактаб директори бўлиб ишлади.

Суҳбат давомида атоқли адибимиз Ойбек билан бўлган учрашув эсга олинди. Бу унутилмас воқеа мактабнинг Бешқайрағоч гузаридаги эски биносида 1967 йил, 10 май куни бўлиб ўтганди. Азиз меҳмон Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек қалб сўзларини оқ қоғозга ёзиб келган экан, ўқиб эшиттирилди: «Азиз дўстларим, севимли қизлар ва болалар! Буюк Октябрь социалистик инқилобининг ярим асрлик катта байрами арафасида сизларни табрик этгани келдим. Шундай озод, қуёшдай равшан, бахтли замонда яшаётганлигингиз учун хурсандман. Сизнинг шод чеҳрангизни, қувонч тошган кўзларингизни кўриб, беҳад суюнаман».

Кеча охирида ўқувчилар Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи асосида тайёрланган спектаклни кўрсатишди. Йўлчи ролини Рустам Афзалов ижро этиб, атоқли адибга манзур эта олди. Бир вақтлар Баҳром Муслимов каби билимдон устозлар таълимини олган Р. Афзалов, мана, бир неча йилдирки, шу мактабда директор.

— Худди кечагидек ёдимда, — вазминлик билан сўз бошлади Раҳматулла Бедилов, — 1930 йилда Тошкентдаги Наримонов номли педагогика билим юртини битириб, ўқитувчилик қила бошлагандим. Мана шу ернинг ўзида йигирма йил ишладим. Шаҳарни қайси бир идорасига кирмайин, у ерда ўқувчиларимни кўраман.

Билимдон, тажрибали муаллима Марзия Латипованн ёш ўқитувчилар устозим, дея беҳад ҳурмат билан тилга оладилар. Марзия опа шу мактабда ўқиган эди, шу билим даргоҳида йигирма беш йил ўқитувчилик қилди. Синглиси Гулшод Латипова ҳам узоқ йиллардан буён педагоглик касбини улуғлаб келяпти. Гулшод опа бошланғич синф ўқитувчиларининг меҳрибон онахони ҳисобланади.

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси Акмал Афзалов ўз ҳаётини 116-мактабсиз тасаввур эта олмайди. У шу ерда билим олган, шу ерда қирқ бир йил дарс берди. А. Афзалов Улуғ Ватан уруши қатнашчиси. Кўксини безаб турган Қизил Юлдуз ордени, қатор медаллар унинг қаҳрамонона ҳаётидан шоҳидлик бериб турибди.

Тошкент шаҳрининг Акмал Икромов районидаги В. И. Ленин номли 116-ўрта мактаб коллективи, биз юқорида номларини ифтихор билан айтган азиз инсонлар қаторида Муҳаббат Хўжаева, Бадриддин Исанбердиев, Жаъфар Анваров, Ғофир Собиров, Носир Мирсаидов ҳамда Қаюм Орифжоновларни ҳам пенсияга кузатишди.

Ветеранлар суҳбати авжига чиққан пайтда мактаб директори Рустам Афзалов хонага кириб келиб:

— Залга марҳамат қилинглар, азизлар, шогирдларингиз сизларни кутишяпти, — деди.

Рустам Афзалов мактаб коллективи ҳамда бу ерга йиғилган кишилар номидан ҳар бир устозга алоҳида-алоҳида, номма-ном миннатдорчилик изҳор этди. Шогирдлар бирин-кетин ўртага чиқиб қалб сўзларини айтишди. Ветеранлар номидан сўз Раҳматулла Бедиловга берилди.

— Партия ва ҳукуматимиз халқ маорифига доимо оталарча ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари» Лойиҳаси бунга ёрқин мисол бўла олади. Биз, кекса ўқитувчилар уни батамом қўллаб-қувватлаймиз. Азиз ўғилларим ва қизларим! Ўқувчи деган улуғ номни, ўқувчилик шаъни-шарафини ҳамиша юксак тутинглар, қадрланглар.

У. ЮСУПОВ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• ЗИРАВОР ЎСИМЛИКЛАР

Укроп — жон роҳати

Серхосият кўкатлардан бири шивд (укроп) бир йиллик ўсимликдир. Эрта кўкламда яхши юмшатилган эгатларга ёки пол-пол қилиб ажратиб сепилган уруғлардан уч ҳафтадан кейин биринчи кўк барра ҳосилини олиш мумкин. Уни кўп қаватли уйларнинг айвончасида (балкон) узун яшикларда ҳам, қиш фаслида полиэтилен плёнкаси билан ёпилган пушталарда ҳам ўстирса бўлади. Чунончи —шивд уруғи қалинроқ қилиб сепиладики, кўкатдан оралатиб кундалик таомларга ишлатиб бориладн ва эгатда яйратиб қолдирилган қисмига яхши ривож топиши учун шароит яратилади. Ўсимлик апрель-май ойларида гуллаб, майнинг охири ёки июнь ойида меваси пишади. Ёзда сепилган уруғнинг мукаммал униб чиқиши учун пуштадан намликни аритмаслик керак.

Шивд ўти хонадонларда бодринг ва помидорларнинг тузлама ва консерваларига қўшилади.

Ўсимлик кўп миқдорда витамин С, каротин ва флавоноидлар каби киши саломатлиги учун фойдали моддалар сақлайди.

Доришунос М. Набиевнинг «Шифобахш гиёҳлар» китобида ёзилишича, шивд ўти дамламаси овқат ҳазмини уйғунлаштиради, иштаҳани очади, ошқозон-ичак ҳаракатини маъромлаштиради, юрак уришини қувватлантириб, қон томирларини кенгайтиради, эмизикли аёллар сутини кўпайтиради. Яна шуни таъкидлаш керакки, юқорида эслатилган шивд мойидан дорихоналарда тайёрланган шивд суви ёш болаларда тез-тез учрайдиган ичак қисмда ҳосил бўлган елни ҳайдаш учун ишлатилади.

Бу гиёҳдан доривор маҳсулот тайёрлаш учун кўкати ёхуд меваси пишган паллада ўриб бегона ўтлардан тозаланади-да, соя жойда қуритилади ва озода қоғоз халтага солиб қўйилади. Зарур пайтларда дамламалар тайёрланади. Дамлама учун икки чой қошиқ шивд мевасини бир чойнак қайноқ сувга солиб аралаштирилади ва 10 минут давомида дамланади, бир оз тафтидан тушгандан сўнг сузилади. Беморга ярим стакандан кунига уч марта овқатланишдан олдин ичирилади.

У. АБДУЛЛАЕВ,
Ҳ. АМИНОВ,
табиатшунослар.

• САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

ОДАМИЙЛИК

Мен бу кишининг одамийлиги, инсоний фазилатлари ҳақида илгарилари ҳам кўп эшитгандим. Яқинда унинг ҳузурида бўлганимда бунинг нақадар ҳаққонийлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим.

Қабулхонада ўтирибмиз. Уч-тўрт чоғли кишининг биронтаси ҳам чурқ этиб оғиз очмайди. Ҳамма ўз хаёли билан банд. Барчанинг фикри-ёди у билан бўладиган суҳбатда.

Эшик очилиб, қабулхонага оппоқ халат кийиб олган ўрта бўйли, тўладан келган бир киши кириб келди. Ҳамма у билан саломлашишга ошиқди. Маҳамаджон ака хона ўртасида турганча келганлар билан тез танишиб чиқди.

— Бугун лекция куни. Вақт масаласи чатоқ. Ҳамон келган экансизлар, сизлар билан ҳам албатта суҳбатлашамиз-да.

Кейин у секретарь қизга мурожаат қилди:

— Менга Клараxонни чақириб беринг.

Бир зум ўтмай эшик очилиб, ичкарига бемор қизча билан Клара опа кириб келишди. Қабулхона бир зумда шифокорларга тўлиб кетди. Энг сўнгида Маҳамаджон ака кирди. У беморни кўришга ҳозирланди. Клара опа касаллик ҳақида қисқача характеристика берди.

— Қани қизим, бу ёққа ўтирингчи, —деди у стулни кўрсатиб. Кейин бемор кўзларини электр ёруғида синчиклаб кўрди.

Маҳамаджон ака ўрнидан турди. Ҳамма унинг оғзига тикилди. Лекин у касаллик ҳақида ўз фикрини айтишга шошилмади.

— Қани, сизлар ҳам кўрингларчи, — дея у атрофдагиларга мурожаат этди. Йиғилган врачлар қизчанинг ожиз кўзларини галма-гал синчковлик билан кўришиб, ўз мулоҳазаларини билдиришди.

— Қизим кўзингиз албатта яхши кўрадиган бўлади, — деди у. — Бунга ишончингиз комил бўлсин. Касалхонамиздан соғайиб чиқиб кетасиз. Бу кишини шу бугуноқ 7-палатага ётқизинглар...

Ярим соатлик муддат ичида М. Комиловнинг одамлар билан ширин муомаласи мени мафтун этди. Хаёлимда қани энди барча шифокорлар ҳам профессор Маҳамаджон Комиловга ўхшаган бўлсалар, деган фикр тинимсиз такрорланарди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

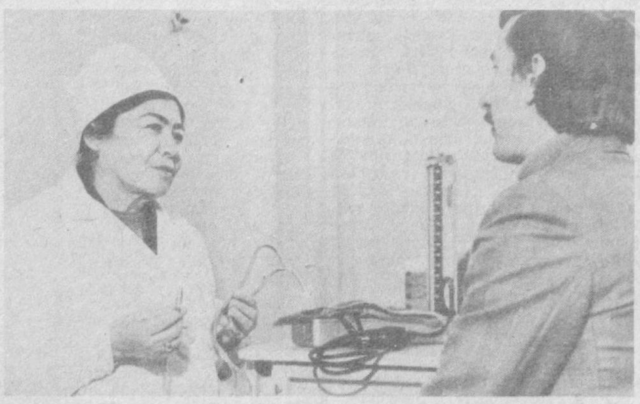

Кимё Мирсоатованинг Октябрь районидаги 14-поликлиникада участка терапевт-врачи бўлиб ишлаётганига чорак аср бўлди. Коммунистик меҳнат зарбдори, 1-категорияли бу врач Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш аълочисидир.

СУРАТДА: врач-терапевт К. Мирсоатова бемор билан суҳбатлашмоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

• СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ПАРҲЕЗ — АСОСИЙ ОМИЛ

Касбим тикувчилик, менда бавосил касаллиги борлигини аниқлашди ва ҳозирча парҳезда юринг, деб тайинлашди. Дардимга даво бағишлайдиган нималар бор, маълумот берсангиз.

С. ҲАМИДХЎЖАЕВА.

Бавосил нохуш ва ўз навбатида изтироб берадиган хасталиклардан бири бўлиб, тўғри ичакнинг қуйи қисмидаги вена қон томирларининг тугун-тугун бўлиб, ундаги қонларнинг ҳалқобланиши билан кузатилади. Бу хасталик кишининг касби-кори билан боғлиқ бўлган, жумладан муттасил ўтириб ишлашдан тўғри ичак деворларининг яллиғланишидан, кичик чаноқда турли ўсмаларнинг пайдо бўлиши сабабли келиб чиқиши мумкин.

Мутахассис шифокорларимиз бавосилни яна бир қатор омиллар билан боғлайдилар. Чунончи, қоннинг ҳалқобланиши оғир меҳнат билан банд бўлган кишиларда, спиртли ичимликларга ружу қўйганларда, шунингдек одам қабзият билан озорланиб юрганида ҳам содир бўлади.

Одатда мутахассис шифокорлар бавосил билан азоб чекаётган беморларга албатта парҳез тутишни таъкидлашади. Кимки тўғри, рационал овқатланадиган бўлса, шу билан бирга қабзиятдан ҳоли бўладиган беозор амаллардан фойдаланса, у бир қатор хасталиклардан табиатан муҳофазада бўлади.

Бизнинг ўлкамизда жуда кўп ноз-неъматлар борки, улар нафақат озуқа вазифасини ўтабгина қолмай, балки шифобахшлиги билан ажралиб туради. Тўқима (клетчатка)га бой, ўзида қатрон; латифлаштирувчи омилларни сақлайдиган сабзавот, резавор ва мевалар мавжуд.

Жайдари нон, сархил сабзавот-мева, бирлаштирувчи тўқимага бой гўшт, сиркаланган таомлар, барча алкоголсиз ичимликлар (маъданли сувлар, лимонад, мева шарбатлари), квас, сметана, қаймоқни соф ҳолида юз грамм ва ундан ортиқ истеъмол этилиши мумкин.

Ширин таомлар, айниқса органик кислоталар билан муштараклнкда ижобий таъсир кўрсатади, Масалан, нордон резавор ва мевалардан тайёрланган кисель ва компотлар яхши даво бўлади. Ични латифлаштирувчи неъматларга қимиз, кефирларни киритиш мумкин.

Мева қоқиларидан туршак, тоғолча, олхўри, шафтолиларнинг хосиятини таъриф этиш қийин. Ични меъёрда ушлайдиганларга сули, таронДон (гречка), арпа ёрмаларидан тайёрланган таомларни киритиш ҳам мумкин.

Ёши табаррук кишилар ёз паллаларидан сархил ўрикдан, бошқа фаслларда ўрикнинг яхши навларидан туширилган («Исфарак», «Қантак», «Арзаси», «Руҳи жуванон») туршаклари йивитмасидан ичиб туришлари ижобий таъсир кўрсатади.

Бавосилни даволашда мутахассис шифокорлар даволовчи шамчалардан фойдаланишни тавсия қилишлари ҳам мумкин. Бироқ бавосилнинг баъзи бир кўринишларида шамчаларнинг фойдаси даҳлсиз бўлиши ҳам инобатга олинади.

Хулоса қилиб айтиш керакки, ўзида бавосил аломатларини ҳис қилган киши албатта врач кўригидан ўтиб, тегишли тадбир-амалларнинг кўриши айни муддао бўлади.

М. НАБИЕВ,
доришунос.

• АЖАБ ДУНЁ ЭКАН

«Қулоқсиз иложи йўқ»

Унча машҳур бўлмаган АҚШлик врач ўзига беморларни жалб қилиш мақсадида газетада қуйидагича рекламани баён этди: «Американликларнинг ярмидан кўпроғи кўзойнак тақадилар. Бу сизга қулоқларсиз ҳеч иложи йўқлигини яна бир бор тасдиқлайди. Ҳар куни соат ўндан иккигача қабул қиламан».

Биз гапдонмизми?

Америка олимларининг бир махсус тадқиқотлари одам кунига ўртача бир соатга яқин вақт давомида гапиришини тасдиқлади. Шундай қилиб, ҳар биримиз умримизнинг икки ярим йилга яқинини сўзлашиш билан ўтказамиз. Агар буларнинг барчасини қоғозга ёзиб чиқиш иложи бўлса, ҳар бири тўрт юз саҳифалик минг томлик «асарлар тўплами» ҳосил бўлур эди.

Энг улкан расм

Узунлиги бир ярим километр ва юзаси қарийб 500 квадрат метр катталикдаги улкан мозаикани бунёд этишда финляндиялик 3605 рассом иштирок этди. У машҳур «Гиннеснинг рекордлар китоби»нинг ранг-баранг мазмундаги «қаҳрамонларини, масалан: энг баланд овозли музика асбоби, энг улкан торт, энг митти жонивор кабилар тасвирини акс эттирган. Айтмоқчи, фин рассомларининг бу асари «энг-энг» рекордига даъвогар, у Швецияда бунгача тайёрланган 283 квадрат метр юзани эгаллайдиган рекордчи расмдан қарийб икки баробар улкан.

Ёғоч оёқларда пойга

Бундай мусобақа камида икки юз йиллик тарихга эга. Ҳар йили баҳорда жанубий Франциянинг Аркашон шаҳри аҳолиси узун ёғоч оёқлар билан жиҳозланадилар ва уларда тўрт маротаба тўхтаб, 105 километрлик масофани босиб ўтадилар. Мазкур оралиқ Аркашон шаҳрини Вьё Бук посёлкасидан ажратиб туради. Мусобақа иштирокчилари— ўз касбларининг ҳақиқий усталари. Баҳорда ўзларини кўрсатиш учун йил бўйи тинимсиз машқ қиладилар.

Ф. ОРИПОВ тайёрлаган.

• ШИФОБАХШ НЕЪМАТЛАР

ҚАТИҚНИНГ СИРЛИ ХОСИЯТИ

Жигардек ивиган қатиқнинг минг бир хосияти бор. Уни ичганда лаззат оламиз, аъзои-танамиз яйраб кетади.

Хўш, шундай экан, қатиқнинг сирли хосияти нимада? Қатиқ тўйимлилиги жиҳатидан сутдан қолишмайди, мойли ва мойсиз бўлади. Таркибида оқсил, сут кислота, газ ва углекислотаси бўлиб, улар тотли таъм беради, кишининг асаб системасига ва юрагига ижобий таъсир этади. У иштаҳа очиш билан бирга, даволаш ҳамда парҳез хусусиятларига эга.

Қатиқдаги сут кислота ва ачитувчи бактериялар ошқозон шарбатини кўпайтириб. ошқозон-ичакда касаллик қўзғатувчи ҳамда чиритувчи микробларни йўқотади. Овқатларнн ҳазм қилишда фаол хизмат қилади, жигар ва ичаклар фаолиятини ривожлантиради.

Қатиқни мунтазам равишда овқатдан олдин ичиб туриш ғоят фойдали.

Т. МАҲМУДОВ,
биолог.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

СУРАТЛАРДА: Новороссийск савдо портининг Ғарбий райони причалларида.
«Уралмаш» заводи цехларидан бирида.

ТАСС фотохроникаси.

ТО
СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ф. СИРОЖИДДИНОВ: «Ётоқхонада акварнум туриши нотўғри», — деб айтишади. Шу тўғрими?

Жавоб: Аквариумни ҳар қандай хонада сақлаш мумкин. Фақат унинг устини ойна билан ёпиб қўйиш керак, сабаби ундаги сув буғланиб, хона намлиги ортиб кетиши мумкин. Ойна билан аквариум усти ёпилганда унда бироз миқдорда ҳаво ўтиб туриши учун очиқ жой қолдириш керак. Бундан ташқари, балиққа солинадиган турли хил озиқлар айрим кишиларда аллергия чиқариши мумкин. Аллергияга мойил бўлган шахслар ётоқхонада аквариум сақламаганликлари маъқул.

* * *

Н. ИСЛОМОВА: Сутга тасодифан тушган микробларни йўқотиш учун қанча вақт қайнатиш керак?

Жавоб: Сут бир марта яхши қайнаб чиқиши кифоя қилади.

* * *

О. ИКРОМОВА: Ёмғир ва қор сувидан қандай фойдаланиш мумкин?

Жавоб: Ёмғир ва қор сувидан бошни ювганда фойдаланиш мумкин. У ўз таркибида минерал тузларни сақламайди, шунинг учун у юмшоқ сув ҳисобланиб, сочни яхши тозалайди.

* * *

А. ҚОСИМОВ: Беш даража совуқ бўлганда ҳам кишини совуқ уриши мумкинми?

Жавоб: Беш даражадагина эмас, балки ҳаво намлиги юқори ҳамда кучли шамол (изғирин) эсганда 0 (ноль), ҳатто +4 +5 даража иссиқда ҳам кишини совуқ уриши мумкин.

* * *

К. ТЎРАЕВ: Узум ва анор еганда уруғини ҳам ютиш зиён қилмайдими?

Жавоб: Иложи борича узум ва анор уруғини истеъмол қилмаслик керак. Чунки унда ҳеч қандай фойдали моддалар йўқ. Шу билан бирга у ошқозонда ҳазм бўлмайди.

* * *

М. АҲРОРОВА: Баъзилар, сутни қоронғи жойда сақлаш керак дейишади. Бунга сабаб нима?

Жавоб: Агар сут ёруғ жойда турса, унинг таркибидаги В2 витамини парчаланиб кетади. Шунинг учун сутни қоронғи жойда сақлаш ёки ёруғлик ўтказмайдиган идишга солиб қўйилади.

* * *

Ж. ИНОҒОМОВА: Ҳўл меваларни қандай қуритган маъқул? Офтобдами ёки сояда?

Жавоб: Ҳўл мевалар офтобда қуритилганда тезроқ қурийди, холос. Ваҳоланки, хоҳ офтобда, хоҳ сояда қуритилган қоқининг сифати бир хил бўлади.

* * *

К. СОБИРОВА: Тўртинчи группа манфий резусдаги қон энг ёмон қон, деб эшитдим, шу тўғрими?

Жавоб: Йўқ, бу ёмон қон эмас, балки қоннинг кам учрайдиган формаларидан биридир.

* * *

С. ТОЛИПОВ: Мен кўпинча электр қайнаткичда қайнаган сувни ичаман. Бу соғлиққа зиён эмасми?

Жавоб: Йўқ, зиён эмас, электрқайнаткич (электрочойнак, электросамовар) ёрдамида қайнаган сув ўз хусусиятини йўқотмайди.

* * *

Р. ВАҲОБОВ: Никотин инсон учун зарарли бўлган қандай микробни зарарсизлантиради ва ўлдириб юборади, деб эшитдим. Шу тўғрими?

Жавоб: Йўқ. Никотин тамаки тутуни таркибига кириб, нафас йўлларидаги шиллиқ қаватни яллиғлаб, касаллик қўзғатувчи микробларнинг яшаши учун шароит яратади. Буни чекувчи кишилар доимо сурункали бронхит (бронх йўлларининг яллиғланиши) билан оғришларидан билса бўлади.

Жавобларни шифокор
Қ. НИЗОМОВ
тайёрлаган.

• ШАХМАТДА ҲАМ ЯГОНА

НАВОИЙ ВА ШАТРАНЖ

Ўрта Осиё халқлари ўртасида шахмат қадим замонлардаёқ жуда оммалашган. Кўҳна Шарқнинг мутафаккирлари шахматга эътибор билан қараганлар. Шу кунларда республикамизда туғилган кунининг 543 йиллиги кенг нишонланаётган ўзбек халқининг буюк фарзанди ва улуғ мутафаккири Алишер Навоийнинг ижодида ҳам шахмат муҳим ўрин тутган. Қуйидаги материалда ана шу ҳақда ҳикоя қилинади.

Инсоният тарихида XIV—XVI асрлар Шарқда фан ва маданият ривожланган даврлардан бири эканлигини биламиз. Қадимий ақл-идрок ўйини—шахмат ҳам шу даврда маданиятнинг ажралмас бир қисми сифатида равнақ топди.

Бутун ҳаёти ва сермаҳсул фаолиятини инсон бахт-саодати йўлига, халқ осойишталигига, мамлакат ободончилигига, илм-фан ривожига, адабиёт ва санъат тараққиётига бағишлаган ўзбек халқининг улуғ шоири ва мутафаккири Алишер Навоий қолдирган мерос жаҳон маданиятининг ноёб обидалари сифатида яшамоқда, қадрлаб-эъзозланмоқда.

Навоий ўзининг кўп қиррали фаолияти даврида қадимий шатранж — шахмат маданиятининг юксалишига маълум даражада ҳисса қўшганлиги, бу соҳанинг илғор вакилларини ҳам ўз қаноти остига олиб, уларга раҳнамолик қилганлигига бошқа тарихий манбаларгина эмас, балки шоирнинг ўз асарлари ҳам гувоҳлик беради. Ўзбек совет адиби Ойбекни жаҳонга танитган нодир асарларидан бири «Навоий» романидаги, Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий» драмасидаги шахмат эпизодлари зўраки киритилган эмас, балки тарихий далиллар асосида яратилган, албатта.

Навоий эллик ёшида яратган асари «Мажолисун нафоис»да ўша давр илғор кишилари қаторида шатранж устодларини ҳам бирин-кетин тилга олиб ўтади. Олтинчи шеърий достони «Лисонут-тайр» Навоийнинг умри охирларида яратилган фалсафий асари бўлиб, унда шоир мажозий образлар ва уларнинг рамзли саргузаштлари орқали объектив борлиқни эътироф этади, инсонни кўкларга кўтаради. Унда анчагина реалистик ҳикоялар ҳам бор. Шулардан бири «Шатранжи кабир ҳикояти». Бу ҳикоятни қисқача таҳлил этиб, матбуотда эълон қилган таниқли навоийшунос олимларимиздан Абдуқодир Ҳайитметов, чунончи, шундай фикрларни айтган эди. Бу ҳикоятда шатранж ўйинининг тафсили ажойиб чизиб берилган. Навоий икки томоннинг бир-бирига қарши юришларини ҳарбий урушларга ўхшатади ва ҳарбий терминлардан ўз тасвирида кенг фойдаланади. Навоий ҳикоятдан ажойиб хулоса чиқаради: бу икки «шоҳ»нинг «уруши» тахтада турган доналар — сипоҳу пиёдаларни бир силкиб юбориш билан ном-нишони ўчадиган уруш дейди.

Бинобарин, Навоийнинг ўзи ҳам бу ўйинни севгани ва яхши билгани муқаррар. Бу ўринда Навоий асарларидан яна бир байт келтиришни жоиз деб топдик.

Шаҳ ёнин фарзин киби кажлар мақом этмиш нетонг,
Ростравлар арсадин гар тутсалар руҳдек йироқ.

Яъни шоҳ ёнини фарзин каби қинғирлар мақом қилиб олибдилар, руҳдек тўғри юрадиганларнинг чеккага чиқиб қолишларига ажабланмаса ҳам бўлади.

Маълумки, Навоийнинг «Мажолисун — нафоис» номли тазкирасида ўша замоннинг маданияти кенг акс эттирилгандир.

Навоий шоирлар ижодига ва фаолиятига баҳс беришда уларнинг ёлғиз бадиий ижоди билангина қизиқиб қолмайди. У жамиятга фойда келтирувчи фан ва маданият соҳасида ҳар томонлама маълумотга эга бўлган истеъдодли кишиларни юқори баҳолайди. Бу билан у кишиларни фақат шеъриятни эмас, фанни, касб-ҳунарни атрофлича эгаллашга даъват этади...

«Мажолисун — нафоис»да Ҳирот шаҳри ҳунармандлари кенг ўрин эгаллайди... Адабий ҳаётда фақат ҳунармандларгина эмас, шунингдек, ўрта аср шаҳарлари учун характерли бўлган бошқа касб эгалари ҳам фаол қатнашганини кўрсатади. Булар мадраса мударрислари.., машшоқ, бастакор, музика назариячилари.., табиблар.., хаттот-каллиграфлар.., мунажжим.., кимёгар.., нақкош.. ва бошқалар».

Булар қатори «Мажолисун— нафоис»да ўша замоннинг энг кўзга кўринган шатранж усталари берилган ажойиб характеристика, баҳолар ҳам ўрин олгани диққатга сазовордир. Бу, Навоий замонида шатранж-шахмат маданият ва санъат тоифасида ҳурматланганлигининг яққол далилидир.

Муаммо илмида моҳир бўлган Мавлоно Соҳиб шеъриятда ҳам анчагина бақуввват эди. Шатранжни ғойибона, яъни шахматга қарамай ҳам ўйнай олгани, унинг ажиб хотира кучига эга бўлганидан нишонадир. Илмда, шеъриятда, хушсуханликда ва қолаверса, шатранжда баркамол истеъдод эгаси — Мавлоно Соҳиб кўп йиллар Навоий хизматида бўлган, ишончли ва ҳурматга лойиқ шахслардан бири сифатида пирининг энг масъул вазифаларини адо этишга мушарраф этилган.

Навоий икки йил давомида бошига тушган ташвишларни айтиб юракни бўшатишга бир ғамгузори, кўнгил яраланганда уни енгиллаш учун бирон-бирон сирдош-суҳбатдоши йўқлигидан ўз дардини матлаъ ё байтларда изҳор қилганини айтади. Шундай машаққатлар эвазига яратилган тўртта улкан асар унинг ўзи учун ҳам, айниқса одамлар — халқ учун ҳам ниҳоятда қимматли эди. Буни зое кетказмоқ номақбул— гуноҳ эканлигини хатида таъкидлар экан, Навоий бу дуру-гавҳарни подшога етказишни ҳамсуҳбатлар фахри Мавлоно Соҳибга топширганини ҳам ёзади. Маълумки, бирор муҳим юмуш билан подшоҳ ҳузурига кириш ҳар бир кишига ҳам насиб этавермасди.

Навоий ўзининг «Мажолисун—нафоис»ида 400 дан ортиқ шоир ижодига тўхталар экан, ҳар қандай намуналарни ҳам унга киритавермаган, албатта. Бинобарин, номи зикр этилган устод шатранжчилар шеъриятда ҳам анчагина бақувват бўлганликлари аниқ. Яна шуниси диққатга сазоворки, шатранжчиларнинг кўпчилиги муаммо илмининг ҳам дарғалари бўлган. Одатда таҳлил қуввати зўр бўлмай туриб, муаммо илмини ҳам, шахмат маҳоратини ҳам юқори чўққига кўтариб бўлмайди. Бу иккала соҳада ҳам ҳар қандай майда нарсалар назардан четда қолмаслиги, бунинг учун эса, бенуқсон хотирага эга бўлмоқ даркор.

Навоий асарлари шатранж — шахмат тарихини ҳамда терминологиясини ўрганиш ва яратишда қимматли манбалардан экани турган гап. Навоий ўша вақтларда икки хил шахмат: шатранжи кабир ва шатранжи сағир мавжуд эканлигини айтибгина қўя қолмай, «Шатранжи кабир ҳикояти»ни битган. Шатранжи кабирда (катта шахматда) сипоҳлар орасида айиқ (даббоба), зурофа (жирафа), куннофа (туя)лар ҳам бўлган. Амир Темур ана шундай 100— 112 хоналик шатранжда ўйнашни афзал билларди. Шатранжи сағир эса 64 хонадан иборат тахтада ўйналадиган одатий шахматдир.

Навоий доналарни кўриб туриб ўйнашдан (шатранжи ҳозиронадан) ташқари, тахтага қарамай, яъни доналарни кўрмай ўйнаш (шантранжи ғойибона) ҳам маълум эканлиги ва бу борада Хуросон шатранжчилари анча маҳоратлилигини айтади.

Навоийнинг асрдоши — машҳур тарихчи Хондамир ўзининг «Ҳабиб-Ус-Сияр Фи Ахбор-и Афроди-Л-башар» асарида XIV асрнинг иккинчи ярмида Табризда, кейинчалик, Эрон ва Озарбайжонда яшаган Хожа Али Табризийни ўша даврда шуҳрат топган бир шахматчи сифатида шундай таърифлайди: «Хожа Али Табризий шатранж илмидан шунчалик воқиф эдики, уни устоз деб атардилар. Ҳатто, «ғойибона»ни ҳам худди «ҳозиронадек» гўзал ўйнарди. У Амир Темур мажлисларида ҳамиша ўйнарди». Манбаларнинг кўрсатишича Хожа Али шатранж тахтасига қарамай бир вақтда тўрт киши билан ўйин олган. Ҳолбуки, у даврларда Европа мамлакатларида бу усул билан бир-иккита тахтада аранг ўйнаганлар. XIV асрда шахмат ўйинида зўр маҳорат соҳиби бўлган Хожа Алининг шуҳрати тарихий асарларда қайд қилинган.

«Ғойибона» ўйинни биринчи марта кўрган киши ҳақиқатан лол бўлиб қолади. Тахталарда содир бўлувчи вазиятларни хотирада сақлаб туриш, ҳар бир чигал ҳолатда тўғри йўлни топиш ҳазил гап эмас-да ахир!

Алишер Навоий замонида шатранж ана шундай юксак даражага кўтарилган эди. Бунда маданият аҳлининг улкан ғамхўри, ҳомийси бўлган Навоийнинг хизматлари бениҳоя каттадир. Бундан кейин юқоридаги далилларни тўлдирувчи яна бошқа манбалар топилиб қолса ажаб эмас.

М. МУҲИТДИНОВ,
тарих фанлари кандидати,
СССР спорт мастери.

ТАРИХИЙ ОБИДА ТИКЛАНМОҚДА

Эски шаҳар даҳаси тарихий ёдгорликларга бой. Қадимий Самарқанд дарвоза кўчаси шу кунларда таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб бормоқда. Шу ерда жойлашган «Москва» меҳмонхонаси ёнгинасида қад кўтарган Чорсу массиви тобора кенгайиб бормоқда. Илгарилари массив ўрни темирчилар маҳалласи эди. Ҳозирда ўша катта маҳалладан фақат иккита тарихий ёдгорлик қолди. Унинг атрофидан эса массивнинг 5 қаватли турар жой бинолари ўрин олди. Ёдгорликлардан бири маҳалла мачити бўлиб, йиллар ўтиши билан анча уриниб қолди.

Ҳозирда бу бинода тиклаш ишлари олиб борилмоқда. Таъмирлаш ишлари Ўзбекистон илмий-тадқиқот ва лойиҳа қидирув институтининг лойиҳаси асосида олиб борилмоқда. Лойиҳа бош архитектори А. Ф. Муҳитдинов, бош инженери Г. В. Певчинадир. Тиклаш ишларини Тошкентдаги махсус реставрация ишлаб чиқариш устахонасини Ғ. Қорабоев бошчилигидаги бригада аъзолари олиб боришмоқда. Бу устахона ишчилари бундан ташқари Занги ота, Абул Қосим, Кўкалдош, Жомий тарихий обидаларида ҳам таъмирлаш ишларини олиб боришяпти. Бу ишда пешқадам қурувчилар А. Содиқов, Н. Муҳитдинов, Ғ. Тўхтаев меҳнатларини алоҳида таъкидлаш лозим.

СУРАТЛАРДА: [юқорида] илғор таъмирловчилардан И. Муҳамедхонов, Д. Боймуҳамедов ва бригадир Ғ. Қорабоевларни кўриб турибсиз.

Пастдаги суратда тикланаётган ёдгорлик кўриниши.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

• ҲАР ТЎҒРИДА

ЎРГАТИЛГАН ПИТОН

Англиялик Барри Хоуз ўз автомобилидан ҳамиша кўнгли тўқ—у ўз истаган жойида ҳатто калит билан ҳам ташлаб кетиб хотиржам юраверади. Ўғрилар эса юрак ютиб машинага яқинлаша олмайдилар. Гап шундаки, машина рулида доимо ўргатилган илон ўралиб ётган бўлади.

Мистер Хоуз аслида ҳайвон ўргатувчи ҳам эмас, фақат жониворларни яхши кўради, холос. Питонни ҳам тасодифан қўлга туширишган. Унинг бахтига баҳайбат илон машина рулига ўралиб ётишни жуда яхши кўрар экан. Шунинг учун эгаси машинадан тушиши билан у рулга ўралиб олади. Мистер Хоуз фақат битта нарсадан хавотирда, холос. Ишқилиб биронта илон ўргатувчи ўғри учраб қолмаса бўлгани.

ЭНГ КЕКСА КИШИ

Япония соғлиқни сақлаш министрлигининг хабар қилишича, мамлакатда бугунги кунда юздан ошган 1.354 киши истиқомат қилади.

Уларнинг энг каттаси — Сигэтио Цдзуми июнь ойида 118 ёшини нишонлайди. С. Идзуми ёши ҳужжатлари билан тасдиқланганлиги учун ер юзининг энг кекса кишиси деб Гиннеснинг рекордлар китобига киритилган. Яна бир рекорд эр-хотин Мацуларга мансубдир. Уларнинг иккаласи ҳам бу йил 100 ёшини нишонлаган.

Кейинги 20 йилда Японияда узоқ умр кўрувчилар сони 9 мартага кўпайган. Улар орасида 1085 аёл ва 269 эркак бордир. Бугунги кунда японияликларда ўртача умр кўриш эркакларда 74, аёлларда эса—79 ёшдир.

ДЕҲҚОНЛАР ЁРДАМЧИСИ

Вьетнамда филларни овлаш қадимий ҳунари ҳали ҳам давом этиб келмоқда. Ҳаёти давомида 300 та филни тутиб ўргатган Пум Хра яқинда 120 ёшга тўлди. 64 ёшлик И до Бронг 70 та ҳайвонни ўргатган. Иккала овчи Дарлак вилоятидаги Дон қишлоғида яшашади. Бу вилоят бутун мамлакатга ўзининг бой табиий запаслари билан машҳур. Бу ерда кофе дарахтининг қимматбаҳо навлари ўсади. Бироқ қишлоқда ёввойи филларнинг катта тўдаси яшашини кўпчилик билмайди. Маҳаллий аҳоли уларни тутиб, қишлоқ хўжалик ва қурилиш ишларида, оғир юкларни ташишда фойдаланади. Бугунги кунда ҳам одам оёғи етиши қийин бўлган жойларда, жунглиларда филлар Вьетнам деҳқонларининг ишончли ёрдамчилари ҳисобланишади.

Спорт кундалиги

● Волейбол бўйича олий лига аёллар командалари СССР 46-чемпионат ўйинларини якунлашди. 12 коллектив чемпион унвонини қўлга киритиш учун кураш олиб борди. Бу беллашувларнинг ниҳоятда кескин ва муросасиз бўлганлигини қуйидаги фактдан ҳам билиб олса бўлади. Олмаота шаҳрининг уйсозлик комбинати волейболчи қизлари бу йил илк марта олий лигада баҳс юритиш имконига эга бўлишган эди. Шунга қарамасдан, улар бой тажрибага эга бўлган номдор командаларни доғда қолдириб, мамлакат чемпиони унвонини қўлга киритишди.

Иккинчи ва учинчи совринли ўринларни Свердловскнинг «Уралочка» ва Одесса шаҳрининг «Медин» командалари эгаллашди.

Тошкентнинг «Автомобилист» командасининг қизлари якуний жадвалнинг саккизинчи поғонасидан жой олдилар. Ҳамшаҳарларимизнинг эгаллаган ўринлари кўрсатган ўйинларига муносиб. Улар айрим участкаларни кўтаринки руҳда ўтказишган бўлса, баъзи учрашувларни ниҳоятда суст ўтказишди. Натижада 13 марта учрашувни бой бердилар.

● Кубадаги Гуантанамо шаҳрида ўтказилган велосипед пойгаси бўйича халқаро мусобақаларда мамлакатимизнинг биринчи ва иккинчи терма командалари ғолибликни қўлга киритди.

Беллашувларда тошкентлик халқаро классли спорт мастери Сергей Воронин ва спорт мастери Жамолиддин Абдужабборов ҳам иштирок этди. Шахсий ҳисобдаги пойгада С. Воронин тўртинчи ўринни эгаллади. Ж. Абдужабборов оралиқ масофаларни босиб ўтишда кўрсатган шижоати учун махсус соврин билан тақдирланди.

● Маълумки, футбол бўйича мамлакат биринчилигининг олий лигасида қатнашаётган кучли коллективлар 10 март куни мамлакат 47-чемпионати ўйинларини бошлашади. «Пахтакор» шу куни Тбилиси шаҳрида «Динамо» командасига қарши майдонга чиқади. 15 мартда эса Бокуда «Нефтчи» билан беллашади.

Энди футбол мухлисларига тошкентлик спортчиларнинг биринчи давра учрашувлари рўйхатини маълум қиламиз. 22 мартда—«Пахтакор»—«Арарат» [Ереван], 1 апрелда — «Пахтакор» —«Металлист» [Харьков], 6 апрелда— «Шахтёр»—«Пахтакор», 13 апрелда —«Днепр» —«Пахтакор», 22 апрелда— «Пахтакор» — «Динамо» [Москва], 3 майда— «Спартак» — —«Пахтакор», 7 майда— «Пахтакор» —«Торпедо», 11 майда— «Пахтакор»— МАСК, 19 майда— «Қайрат» — «Пахтакор», 24 майда — АСК— «Пахтакор», 28 майда — «Черноморец» — «Пахтакор», 10 июнда — «Пахтакор» — «Динамо» [Киев], 15 июнда — «Пахтакор» — «Жальгирис», 27 июнда — «Динамо» [Минск] — «Пахтакор» ва 1 июлда «Зенит» — «Пахтакор».

Мамлакатимиз командалари Европа Кубоги мусобақаларининг кейинги босқичига чиқишса, улар ўтказадиган учрашувларнинг календари ўзгариши мумкин.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

• РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/II да **Уйқудаги гўзал**, 18/II да **Пётр Биринчи**, 19/II да **Золушка**, (12.00), **Масхарабозлар** (19.30).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/II **Келинлар қўзғолони**, 18/II да **Юлдузли тунлар**, 19/II да **Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да **Мангулик**, 18/II да **Тошболта ошиқ**, 19/II да **Мангулик** (12.00), **Тошболта ошиқ** (19.30).

кино

17 ФЕВРАЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ДИВА» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ЖАРЛИК» —**Ватан** (18.00, 21.00).

«ҚУТЛОВ» — **Чайка** (18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Дружба** (17.00, 20.00; 18.00, 21.00, телефон 66-15-75).

«ОМАДСИЗЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07) **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«СЕНИНГ МУҲАББАТИНГ» — **Санъат саройи** (катта зал; 18.20, 20.30, кичик зал; 17.00, 19.45, телефон 44-21-74).

18, 19 ФЕВРАЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ДИВА» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ЖАРЛИК» — **Ватан** (12, 15, 18, 21.00), **Москва** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 33-05-01), **Искра** (11, 14, 17, 20.00, телефон 39-14-59).

«ҚУТЛОВ» — **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Дружба** (11, 14, 17, 20.00; 12, 15, 18, 21.00, телефон 66-15-75).

«ОМАДСИЗЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07) **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ОЙ КАМАЛАГИ»— **К. Ерматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

«СЕНИНГ МУҲАББАТИНГ» — **Санъат саройи** (катта зал; 11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.30; кичик зал; 12.00, 14.30, 17.00, 19.45, телефон 44-21-74).

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18, 19 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.30 ДА

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ОТАМУРОД БЕКЖОНОВ
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ОЛИМЖОН ОРИФЖОНОВ

Солистлар: Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Муножат ЙЎЛЧИЕВА, Салоҳиддин ЛУТФУЛЛАЕВ, Аҳмаджон ШАРИПОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Жамила ЙЎЛДОШЕВА, Робия ОЛИМЖОНОВА.

Сатира, юмор ва интермедия ижрочиси
АБДУФАТТОҲ САЙДОВ
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.
«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари —Олмахон ҲАЙИТОВА.
Музика раҳбари — Шавкат МИРЗАЕВ.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА
25 ФЕВРАЛЬ, 4 МАРТ КУНЛАРИ
СССР 50-ШАХСИЙ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

БОКС

Мусобақаларда Совет Иттифоқининг кучли боксчилари — Олимпия ўйинлари, Жаҳон ва Европа чемпионлари ҳамда совриндорлари: Ш. САБИРОВ, В. ШИН, А. ЯГУБКИН, А. АЛЕКСАНДРОВ, С. ҚУНОҚБОЕВ, С. ВАСИЛЕНКО қатнашадилар.

Мусобақанинг бош судьяси — Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Н. Н. СЕДОВ (Москва шаҳри).

МУСОБАҚАЛАР БОШЛАНАДИ:
25, 26 февралда соат 12 ва 18.00 да;
27, 28, 29 февраль, 1 мартда соат 18.00 да;
3 мартда соат 12 ва 17.00 да;
4 мартда соат 15.00 да.

Чемпионат 25 февраль соат 18.00 да тантанали очилади.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида сотилмоқда.

Кассалар ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Қуйидаги телефонлар орқали маълумотлар олиш мумкин: 46-03-12, 46-70-31, 46-68-77.

«Ўзбекконцерт»
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
17 февраль соат 19.30 да
18 ва 19 февраль соат 15.00 ва 19.30 да
ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН
«ЯЛЛА»
ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **ФАРРУҲ ЗОКИРОВ.**

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 15.00 дан бошлаб сотилади.

16 ёшга тўлмаганлар кечки концертга киритилмайди.

ЦИРК МУХЛИСЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
11 февралга белгиланган томоша
18 ФЕВРАЛЬ СОАТ 13.00 ГА;
12 февраль соат 15.00 га белгиланган томоша
19 ФЕВРАЛЬ СОАТ 10.30 ГА;
12 февраль соат 12.00 га белгиланган томоша
26 ФЕВРАЛЬ СОАТ 10.00 ГА;
10, 11 февраль соат 19.30 ва 12 февраль соат 18.00 га белгиланган томоша эса 17 февраль соат 19.30 га
КЎЧИРИЛДИ

Сотиб олинган билетлар билан юқорида кўрсатилган кунларда томошага кириш мумкин.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 2-кечки ишчи ёшлар мактаби томонидан Йўлдошев Рустам Турсунович номига берилган 267697 номерли йўқолган
ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТВ

жума

17 ФЕВРАЛЬ

● МТ I

17.55 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Биатлон.
19.20 «Дунё воқеалари».
19.35 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Фигурали учиш.
21.30 «Время».
22.10 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Хоккей. Танаффус пайтларида (22,40) — Олимпиада кундалиги, (23,30) — «Дунё воқеалари».
00.20 Тоғ чанғи спорти.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 Л. Бетховен. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун. 5-концерт.
19.30—20.30 «Саёҳатчилар клуби».
20.50 Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик».
21.20 «Энергиянинг иккинчи умри». Илмий-оммабоп фильм.
21.30 «Время».
22.10—00.20 «Уч номаълумли масала». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-серриялар

● Ўз ТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 Қўғирчоқ фильм.
18.30 «Ҳаёт каби тирик».
19.00 «Ғоядан жорий этишгача» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Кинопублицист экрани.
20.30 «Ахборот».
20.50 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «К. Отаниёзов куйлайди». Фильм-концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.10 «Дунё воқеалари».
22.40 «Телевизион экранда биринчи марта. «Олтин мавсум». Бадиий фильм.
24.00 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.15 Болалар учун фильм. «Қиролнинг янги либоси».
19.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим—фахрим».
19.50 «Саёҳатчилар киноальманахи». Киножурнал.
20.00 Янгиликлар.
20.20 Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. Собир Раҳимов районида.
20.50 «Оила ва мактаб». Кинопрограмма.
21.30 МТ II.

шанба

18 ФЕВРАЛЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.45 Олимпиада кундалиги.
10.00 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Хоккей. Танаффус пайтларида. —Бобслей.
12.30 «Ҳаракат хавфсизлиги учун».
13.00 «Оила ва мактаб». Телевизион журнал. КПСС МК мактабни ислоҳ қилиш тўғрисидаги Лойиҳасини муҳокама қиламиз.
13.30 «Уч карра чизилган портрет». Телевизион ҳужжатли фильм. «Улкан тақдир эгалари» туркумидан.
14.00 «Ёдингдами, ўрток...»
15.00 «Ҳайвонот оламида».
16.00 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Чанғи спорти.
17.00 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали.
17.30 «Спортлото»нинг 7-тиражи.
17.40 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати.
18.10 «Театр ҳақида ҳикоялар». Ю. А. Завадский уйида.
19.05 «Обкомга хат келди». «Жойида ҳал этилмоқда» туркумидан, Тамбов области партия ва совет ташкилотларининг меҳнаткашлар хатлари, таклифлари ва шикоятлари билан ишлаш тажрибасидан.
20.10 «Капитан». Бадиий фильм. (Франция).
21.30 «Время».
22.15 XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Трамплиндан сакраш. Бобслей. Конькида югуриш. Олимпиада кундалиги.
00.15 —00.25 Янгиликлар.

● МТ II

17.45 «Музикали киоск».
18.15 «Мовий тоғлар этагида». Телевизион ҳужжатли фильм.
18.25 «Халқаро обзор».
18.40—20.30 Э. Элгар. «Геронтиуснинг туши». Оратория.
20.45 «Здоровье».
21.30 «Время».
22.15 —23.55 «Верийск кварталининг оҳанглари». Бадиий фильм.

● Ўз ТВ I

17.35 Кўрсатувлар программаси.
17.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Мўъжизалар оламига саёҳат» (рус.).
18.25 «Кино оламида».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Цирк! Цирк! Цирк!»
20.30 «Ахборот».
20.50 Лирик концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.05 «Ака-ука Бўриевлар». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»).
23.35 Кўрсатувлар программаси.
18.00 — 21.30 ТОЖИКИСТОН ПРОГРАММАСИ.

Киров район халқ маорифи бўлими ва маориф ходимларининг район касаба союз комитети ҳамда 16-кечки сменали мактаб педагогика коллективи шу мактабнинг собиқ илмий бўлим мудири, 1941 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Бадриддин Юсупович ЮСУПОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент политехника институти ректорати машина ва механизмлар назарияси кафедрасининг доценти З. Х. Иззатовга онаси

Саломатой ХОЛДОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ташплодоовощ» бирлашмасининг Акмал Икромов район улгуржи-чакана савдо конторaси коллективи омбор мудири М. Эшимовга отаси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Ҳаким ЭШИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Узстройрембыт» тресті ва «Стройрембыт» Тошкент шаҳар бошқармаси коллективлари «Стройрембыт» Тошкент шаҳар бошқармаси бошлиғи Р. А. Абдурасуловга отаси

Абдурасул ТУХТАМУРОДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

17 ФЕВРАЛЬ, 1984 й. Р—11068. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12